

Ročník 1991

Sbírka zákonů

ČESKÉ A SLOVENSKÉ FEDERATIVNÍ REPUBLIKY

ČESKÉ REPUBLIKY / SLOVENSKÉ REPUBLIKY

Částka 84

Rozeslána dne 12. listopadu 1991

Cena Kčs 8,-
(dotisk)

O B S A H:

442. Vyhláška ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky o ukončování studia ve středních školách a učilištích
443. Vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí Slovenskej republiky o zmene a doplnení vyhlášky Ministerstva zdravotníctva a sociálních věcí Slovenskej republiky č. 272/1990 Zb. o stravovaní v zariadeniach sociálnej starostlivosti v znení vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí Slovenskej republiky č. 354/1990 Zb.
444. Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o ochraně pracovníků proti nebezpečím z povolání způsobeným znečištěním vzduchu, hlukem a vibracemi na pracovištích (č. 148)
445. Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o ochraně zdraví a lékařské péči pro námořníky (č. 164)

Opatření federálních orgánů a orgánů republik

Opatření Federálního výboru pro životní prostředí k zákonu č. 309 ze dne 9. července 1991 o ochraně ovzduší před znečišťujícími látkami

442

VYHLÁŠKA

**ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
ze dne 24. října 1991
o ukončování studia ve středních školách a učilištích**

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky stanoví v dohodě s ministerstvem zdravotnictví České republiky podle § 25 odst. 7 a § 26 odst. 4 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění zákona č. 171/1990 Sb. a zákona č. 522/1990 Sb.:

ČÁST PRVNÍ

ZÁVĚREČNÁ ZKOUŠKA

Závěrečná zkouška v učebních oborech

§ 1

(1) Závěrečná zkouška je komplexní odborná zkouška; jejím účelem je zjistit, jak si žáci nebo občané

(dále jen „žáci“) osvojili dovednosti a vědomosti v rozsahu učiva stanoveného učebními plány a učebními osnovami učebních oborů a prověřit jejich připravenost pro výkon povolání.

(2) Podmínkou pro vykonání závěrečné zkoušky je úspěšné ukončení posledního ročníku studia nebo úspěšné vykonání zkoušek z příslušných vyučovacích předmětů za všechny ročníky studia.¹⁾

(3) Závěrečná zkouška se koná v červnu.

(4) Závěrečná zkouška se dělí na písemnou zkoušku, praktickou zkoušku a ústní zkoušku. Jednotlivé zkoušky se konají v pořadí: písemná zkouška, praktická zkouška a ústní zkouška.

(5) Žáci se nezúčastňují vyučování v rozsahu tří vyučovacích dnů v termínech stanovených ředitelem střední školy, nebo ředitelem učiliště (dále jen „ředitel školy“). Tato doba je určena pro přípravu na vykonání závěrečné zkoušky.

§ 2

(1) Pro písemnou zkoušku se stanoví 1 – 4 témata. Jsou-li stanovena 2 – 4 témata, žák si jedno téma zvolí. Písemná zkouška trvá nejdéle 300 minut.

(2) V praktické zkoušce žák prokazuje úroveň praktických dovedností v příslušném učebním oboru. Počet témat praktické zkoušky stanoví ředitel školy. Pokud je stanoveno více než jedno téma, žák si jedno téma vylosuje. Praktickou zkoušku koná žák nejdéle 3 dny; u učebních oborů skupiny Umění, užité umění a rukodělná uměleckořemeslná výroba trvá 2 – 4 týdny. V jednom dni trvá praktická zkouška maximálně 7 hodin.

(3) V ústní zkoušce se prověřují odborné znalosti potřebné k výkonu povolání. Pro ústní zkoušku stanoví ředitel školy 25 – 30 témat, z nichž si žák jedno téma vylosuje. Příprava k ústní zkoušce trvá 15 minut; je-li součástí téma grafické nebo písemné řešení, předseda zkušební komise může tuto dobu prodloužit o dalších 15 minut. Ústní zkouška trvá nejdéle 15 minut.

§ 3

Klasifikace a hodnocení závěrečné zkoušky

(1) Klasifikaci žáka při závěrečné zkoušce na návrh jednotlivých zkoušejících schvaluje zkušební komise hlasováním. Při rovnosti hlasů je rozhodující hlas předsedy zkušební komise.

(2) Klasifikaci písemné zkoušky navrhuji vyučující odborných předmětů ve spolupráci s mistrem odborné výchovy, členem zkušební komise.

(3) Do celkového hodnocení závěrečné zkoušky

se započítává klasifikace písemné zkoušky, praktické zkoušky a ústní zkoušky.

(4) Celkové hodnocení žáka u závěrečné zkoušky provádí zkušební komise podle této stupnice:

- prospěl s vyznamenáním, jestliže žák nemá u závěrečné zkoušky celkový průměr horší než 1,50,
- prospěl, jestliže žák nemá u závěrečné zkoušky z písemné zkoušky nebo praktické zkoušky nebo ústní zkoušky stupeň prospěchu horší než dostatečný,
- neprospěl, jestliže žák má u závěrečné zkoušky z písemné zkoušky nebo praktické zkoušky nebo ústní zkoušky stupeň prospěchu nedostatečný.

§ 4

Opravné zkoušky

(1) Jestliže byl žák při závěrečné zkoušce klasifikován z písemné zkoušky nebo praktické zkoušky nebo ústní zkoušky stupněm 5 – nedostatečný, potom ze zkoušky, ve které neprospěl, koná opravnou zkoušku v měsíci září. Neprospěl-li žák při opravné zkoušce, může zkušební komise, na žádost žáka, povolit konání druhé opravné zkoušky. Tuto zkoušku žák koná v prosinci. Neprospěje-li žák ani u druhé opravné zkoušky, nebo nebyla-li mu druhá opravná zkouška povolena, opakuje celou závěrečnou zkoušku v příštím roce v červnu, pokud o to zkušební komisi požádá.

(2) Jestliže byl žák při závěrečné zkoušce klasifikován z více než jedné zkoušky stupněm 5 – nedostatečný, opakuje celou závěrečnou zkoušku v příštím školním roce v termínu stanoveném zkušební komisí.

(3) Celou závěrečnou zkoušku může žák opakovat pouze jednou.

Závěrečná zkouška ve studijních oborech nebo studiu s délkou kratší než čtyři roky

§ 5

(1) Závěrečná zkouška je odborná zkouška; jejím účelem je zjistit, jak si žáci osvojili dovednosti a vědomosti v rozsahu učiva stanoveného učebními plány a učebními osnovami a prověřit jejich připravenost pro výkon povolání a odborných činností.

(2) Podmínkou pro vykonání závěrečné zkoušky je úspěšné ukončení posledního ročníku studia nebo úspěšné vykonání zkoušek z příslušných vyučovacích předmětů za všechny ročníky studia.¹⁾

(3) Závěrečná zkouška se koná v červnu.

(4) Závěrečná zkouška se člení na praktickou zkoušku z odborných předmětů a teoretickou zkoušku z odborných předmětů. Teoretickou zkoušku z odbor-

¹⁾ § 24 odst. 1 vyhlášky ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky č. 354/1991 Sb., o středních školách.

ných předmětů lze členit na dvě samostatně klasifikované zkoušky. Praktickou zkoušku vykoná žák před teoretickou zkouškou. Pojetí závěrečné zkoušky, odborné předměty, jejichž učivo je obsahem teoretické zkoušky, a obsah a formu praktické zkoušky stanoví ředitel školy. Praktická zkouška z odborných předmětů se nekoná samostatně v těch studijních oborech nebo studiu, kde je stanovena jako součást teoretické zkoušky z odborných předmětů.

(5) Teoretická zkouška z odborných předmětů je ústní zkouškou; podle charakteru studijního oboru nebo studia může být součástí zkoušky písemné nebo grafické řešení zadaného úkolu. Pro teoretickou zkoušku z odborných předmětů se stanoví 20 – 30 témat; žák si jedno téma vylosuje. Příprava ke zkoušce trvá 15 – 20 minut, je-li součástí tématu písemné nebo grafické řešení úkolu, může předseda zkušební komise tuto dobu prodloužit o dalších 10 minut. Zkouška trvá nejdéle 20 minut.

(6) Pro praktickou zkoušku z odborných předmětů se stanoví 3 – 5 témat, z nichž se pro skupinu žáků vylosuje jedno téma. Zkouška trvá nejdéle 240 minut.

(7) Žáci se nezúčastňují vyučování v rozsahu tří vyučovacích dnů v termínech stanovených ředitelem školy. Tato doba je určena pro přípravu na vykonání závěrečné zkoušky.

§ 6

Klasifikace a hodnocení závěrečné zkoušky

(1) Klasifikaci žáka při závěrečné zkoušce na návrh jednotlivých zkoušejících schvaluje zkušební komise hlasováním. Při rovnosti hlasů je rozhodující hlas předsedy zkušební komise.

(2) Do celkového hodnocení závěrečné zkoušky se započítává klasifikace z jednotlivých zkoušek.

(3) Celkové hodnocení žáka u závěrečné zkoušky provádí zkušební komise podle této stupnice:

- a) prospěl s vyznamenáním, jestliže nemá u závěrečné zkoušky celkový průměr horší než 1,50,
- b) prospěl, jestliže žák nemá u závěrečné zkoušky z jednotlivých zkoušek stupeň horší než dostatečný,
- c) neprospěl, jestliže žák má u závěrečné zkoušky nejméně z jedné zkoušky stupeň prospěchu nedostatečný.

§ 7

(1) Jestliže byl žák při závěrečné zkoušce klasifikován z jedné zkoušky stupněm 5 – nedostatečný, pak ze zkoušky, ve které neprospěl, koná opravnou zkoušku v měsíci září. Neprospěl-li žák při opravné zkoušce, může zkušební komise, na žádost žáka, povolit konání

druhé opravné zkoušky. Tuto zkoušku žák koná v prosinci. Neprospěje-li žák ani u druhé opravné zkoušky, nebo nebyla-li mu druhá opravná zkouška povolena, opakuje celou závěrečnou zkoušku v červnu příštího roku, pokud o to zkušební komisi požádá.

(2) Jestliže byl žák při závěrečné zkoušce klasifikován z více než jedné zkoušky stupněm 5 – nedostatečný, opakuje celou závěrečnou zkoušku v příštím školním roce v termínu stanoveném zkušební komisí.

(3) Celou závěrečnou zkoušku může žák opakovat pouze jednou.

ČÁST DRUHÁ

MATURITNÍ ZKOUŠKA

§ 8

(1) Účelem maturitní zkoušky je zjistit, jak si žáci osvojili vědomosti a dovednosti v rozsahu učiva stanoveného učebními plány a učebními osnovami a prověřit jejich připravenost pro výkon povolání nebo odborných činností nebo pro další studium.

(2) Podmínkou pro vykonání maturitní zkoušky je úspěšné ukončení posledního ročníku studia nebo úspěšné vykonání zkoušky z příslušného vyučovacích předmětů za všechny ročníky studia.¹⁾

(3) Maturitní zkoušky se konají nejdříve ve druhém úplném týdnu v květnu a ukončí se nejpozději 20. června. Písemná práce z českého jazyka a literatury, písemná zkouška z cizího jazyka (§ 11 odst. 1 až 3) a písemná složka zkoušky z matematiky v gymnáziích u studijních oborů se speciálním zaměřením na matematiku a speciálním zaměřením na matematiku a fyziku se koná v dubnu. Termíny určí ředitel školy.

(4) Před zahájením ústních zkoušek nebo praktických zkoušek se žáci nezúčastňují vyučování v rozsahu pěti vyučovacích dnů. Tato doba je určena pro přípravu k vykonání maturitní zkoušky.

§ 9

Maturitní zkouška ve středním odborném učilišti

(1) Maturitní zkouška ve středním odborném učilišti se skládá ze zkoušky z českého jazyka a literatury, zkoušky z předmětu, který si žák zvolí (dále jen „volitelný předmět“), teoretické zkoušky z odborných předmětů a praktické zkoušky z odborného výcviku. Pojetí a obsah teoretické zkoušky z odborných předmětů a praktické zkoušky z odborných předmětů stanoví ředitel školy. Teoretickou zkoušku z odborných předmětů lze členit na dvě samostatně klasifikované zkoušky. Praktickou zkoušku z odborného výcviku vykoná žák před teoretickou zkouškou z odborných předmětů.

(2) Maturitní zkouška je ústní s výjimkou písemné práce z českého jazyka a literatury a praktické zkoušky z odborného výcviku. Volitelné předměty, odborné předměty, jejichž učivo je obsahem teoretické zkoušky z odborných předmětů, obsah a formu praktické zkoušky z odborného výcviku stanoví ředitel školy.

(3) Maturitní zkouška z českého jazyka a literatury je komplexní zkouška; obsahuje písemnou práci a ústní ověření jazykových a literárních znalostí. Pro písemnou práci stanoví ředitel školy čtyři témata, z nichž si žák jedno téma zvolí. Vypracování písemné práce trvá nejdéle 240 minut. Výsledky písemné práce se žákům oznámí nejpozději před zahájením ústních zkoušek. Pro ústní ověření jazykových a literárních znalostí se stanoví 25 – 30 témat, z nichž si žák jedno téma vylosuje. Příprava trvá 15 minut a ústní ověření nejdéle 15 minut. Pokud se teoretická zkouška z odborných předmětů nečlení na dvě samostatně klasifikované zkoušky, trvá příprava ke zkoušce 30 minut a zkouška trvá nejdéle 30 minut.

(4) Pro jednotlivé zkoušky z volitelných předmětů a pro teoretickou zkoušku z odborných předmětů se stanoví 25 – 30 témat; žák si jedno téma vylosuje. Pokud to vyžaduje charakter studijního oboru, může být součástí teoretické zkoušky z odborných předmětů grafické nebo písemné řešení úkolu. Příprava ke zkoušce trvá 15 minut; je-li součástí témat grafické nebo písemné řešení, může předseda zkušební komise tuto dobu prodloužit o dalších 15 minut. Zkoušky z jednotlivých předmětů trvají nejdéle 15 minut.

(5) V praktické zkoušce žák prokazuje úroveň praktických dovedností v příslušném studijním oboru. Počet témat praktické zkoušky stanoví ředitel školy. Pokud je stanoveno více než jedno téma, žák si jedno téma vylosuje. Praktickou zkoušku koná žák nejdéle 3 dny; u studijních oborů skupiny Umění, užité umění a rukodělná uměleckořemeslná výroba trvá 2 – 4 týdny. V jednom dni trvá praktická zkouška maximálně 7 hodin. Ve studijních oborech pro absolventy tříletých učebních oborů se nekoná praktická zkouška z odborného výcviku.

§ 10

Maturitní zkouška v gymnáziu

(1) Maturitní zkouška v gymnáziu obsahuje zkoušku z českého jazyka a literatury, zkoušku z cizího jazyka a zkoušku z dalších dvou volitelných předmětů. Žáci studijního oboru se speciálním zaměřením na matematiku a speciálním zaměřením na matematiku a fyziku konají maturitní zkoušku z českého jazyka a literatury, zkoušku z cizího jazyka, zkoušku z matematiky a zkoušku z jednoho volitelného předmětu. Žáci studijního oboru se speciálním zaměřením na programování konají maturitní zkoušku z českého jazyka a li-

teratury, zkoušku z cizího jazyka, zkoušku z matematiky nebo programování a zkoušku z jednoho volitelného předmětu. Ředitel školy může v odůvodněných případech u studijního oboru se speciálním zaměřením na matematiku a fyziku v souladu se zaměřením vysoké školy, na niž se žák hlásí, povolit žáku místo zkoušky z matematiky zkoušku z dalšího volitelného předmětu a u studijního oboru se speciálním zaměřením na programování v souladu se zaměřením vysoké školy, na niž se žák hlásí, povolit žáku místo zkoušky z matematiky nebo programování zkoušku z dalšího volitelného předmětu.

(2) Žáci studijních oborů se speciálním zaměřením na matematiku a speciálním zaměřením na matematiku a fyziku vykonají písemnou složku zkoušky z matematiky po písemné práci z českého jazyka a literatury. Písemnou práci z českého jazyka a literatury a písemnou složku zkoušky z matematiky nelze konat ve dvou dnech následujících po sobě.

(3) Při zkoušce z českého jazyka a literatury se postupuje podle § 9 odst. 3.

(4) Zkouška z matematiky u speciálního zaměření na matematiku a speciálního zaměření na matematiku a fyziku má složku ústní a písemnou. Při písemné složce řeší žák dva určené příklady a dva příklady, které si ze souboru čtyř příkladů zvolí. Písemná složka zkoušky z matematiky trvá nejdéle 240 minut. Při ústní zkoušce si žák losuje jeden soubor ze zadaných 25 – 30 souborů témat. Příprava na ústní složku trvá 15 minut; je-li součástí řešení příkladu grafické znázornění, může tuto dobu předseda zkušební komise prodloužit o dalších 15 minut. Ústní zkouška trvá nejdéle 15 minut.

(5) Volitelnými předměty maturitní zkoušky jsou další předměty podle příslušného zaměření studijního oboru zařazené v učebním plánu povinných a volitelných předmětů, pokud jejich celková hodinová dotace činí nejméně 4 hodiny s výjimkou cizích jazyků (§ 25 odst. 4). Z latiny, která se pro účely této vyhlášky nepovažuje za cizí jazyk, může žák konat maturitní zkoušku, pokud její celková hodinová dotace v učebních plánech činila nejméně 6 hodin, přičemž se mohou počítat počty hodin předmětu povinného s počtem hodin předmětu volitelného nebo nepovinného. Žák může skládat maturitní zkoušku celkem pouze ze dvou cizích jazyků; tělesná výchova se zařazuje mezi volitelné maturitní předměty pouze ve sportovních školách a v zaměření studijního oboru na tělesnou výchovu. Volitelné předměty určí ředitel školy.

(6) Zkouška z volitelných předmětů je vždy ústní. Pro jednotlivé zkoušky se stanoví 25 – 30 témat, z nichž si žák jeden soubor vylosuje. Příprava ke každé zkoušce trvá 15 minut; je-li součástí souboru grafické nebo písemné řešení, může předseda zkušební komise tuto dobu prodloužit o dalších 15 minut. Zkoušky z jednotlivých předmětů trvají nejdéle 15 minut.

§ 11

Maturitní zkouška ve středních odborných školách

(1) Maturitní zkouška ve středních odborných školách obsahuje zkoušku z českého jazyka a literatury, zkoušku z volitelného předmětu, teoretickou zkoušku z odborných předmětů a praktickou zkoušku z odborných předmětů. Pojetí a obsah teoretické zkoušky z odborných předmětů a praktické zkoušky z odborných předmětů stanoví ředitel školy. Teoretickou zkoušku z odborných předmětů lze členit na dvě samostatně klasifikované zkoušky. Praktickou zkoušku z odborných předmětů vykoná žák před teoretickou zkouškou z odborných předmětů. Praktická zkouška z odborných předmětů se nekoná samostatně v těch studijních oborech, kde je stanovena jako součást teoretické zkoušky z odborných předmětů. Ve studijních oborech skupiny 63 Ekonomika a organizace, obchod a služby a ve studiu ve školách s vlastním studijním programem lze podle charakteru studijního oboru nebo studia nahradit jednu ze dvou teoretických zkoušek z odborných předmětů zkouškou z cizího jazyka.

(2) Při zkoušce z českého jazyka a literatury se postupuje podle § 9 odst. 3.

(3) Maturitní zkouška je ústní s výjimkou písemné práce z českého jazyka a literatury a praktické zkoušky z odborných předmětů. Ve studijních oborech skupiny 63 Ekonomika a organizace, obchod a služby a ve studiu ve školách s vlastním studijním programem může být součástí zkoušky z cizího jazyka písemná zkouška. Volitelné předměty a odborné předměty, jejichž učivo je obsahem teoretické zkoušky z odborných předmětů, stanoví ředitel školy (§ 25 odst. 1).

(4) Pro jednotlivé zkoušky z volitelného předmětu a pro každou teoretickou zkoušku z odborných předmětů se stanoví 25 – 30 témat; žák si jedno téma vylosuje. Příprava ke zkoušce trvá 15 minut; je-li součástí zkoušky grafické řešení, může předseda zkušební komise tuto dobu prodloužit o dalších 15 minut. Každá zkouška trvá nejdéle 15 minut. Pokud se teoretická zkouška z odborných předmětů nečlení na dvě samostatně klasifikované zkoušky, trvá příprava ke zkoušce 30 minut a zkouška trvá nejdéle 30 minut.

(5) Pro praktickou zkoušku z odborných předmětů se stanoví podle charakteru studijního oboru nebo studia nejméně 3 a nejvíce 30 témat, z nichž si žák jedno téma vylosuje. Praktickou zkoušku z odborných předmětů koná žák zpravidla 2 dny, maximálně 2 týdny podle charakteru studijního oboru nebo studia; v jednom dni trvá praktická zkouška z odborných předmětů nejdéle 7 hodin.

§ 12

Maturitní zkouška ve středních uměleckých školách

(1) Maturitní zkouška ve středních uměleckých

školách obsahuje zkoušku z českého jazyka a literatury, zkoušku z cizího jazyka, zkoušku z dějin výtvarné kultury a zkoušku z vyučovacích odborných předmětů. Zkouška z vyučovacích odborných předmětů ve středních uměleckých školách se člení na praktickou zkoušku včetně ústní obhajoby zadaného tématu a na ústní zkoušku z odborných předmětů, podle charakteru studijního oboru.

(2) Při maturitní zkoušce z českého jazyka a literatury se postupuje podle § 9 odst. 3.

(3) Téma praktické zkoušky určí žákovi ředitel školy. Praktická zkouška trvá dva až čtyři týdny. Pro zkoušku z cizího jazyka, z dějin výtvarné kultury a pro zkoušku z odborných předmětů se stanoví 25 až 30 témat, z nichž si žák jedno téma vylosuje. Příprava ke každé zkoušce trvá 15 minut; je-li součástí témat grafické nebo písemné řešení, může předseda zkušební komise tuto dobu prodloužit o dalších 15 minut. Zkouška z odborných předmětů trvá nejdéle 20 minut.

§ 13

Maturitní zkouška**v kvalifikačním pomaturitním studiu**

Maturitní zkouška v kvalifikačním pomaturitním studiu je odbornou zkouškou. Skládá se z teoretické zkoušky z odborných předmětů a praktické zkoušky z odborných předmětů. Konání maturitní zkoušky se řídí ustanoveními § 8 odst. 1, 2 a 4 a příslušnými ustanoveními § 9 až 12 této vyhlášky podle druhu a typu střední školy, ve které se pomaturitní studium koná. Termíny konání maturitní zkoušky stanoví ředitel školy.

ČÁST TŘETÍ**ZÁVĚREČNÁ POMATURITNÍ ZKOUŠKA**

§ 14

(1) Závěrečnou pomaturitní zkouškou se ukončuje zdokonalovací (inovační) pomaturitní studium. Závěrečná pomaturitní zkouška je odborná zkouška.

(2) Závěrečná pomaturitní zkouška obsahuje teoretickou zkoušku z odborných předmětů a praktickou zkoušku z odborných předmětů. Pojetí a obsah závěrečné pomaturitní zkoušky stanoví ředitel školy podle ustanovení § 11 odst. 1.

(3) Počet témat, dobu přípravy na jednotlivé zkoušky a dobu trvání zkoušky stanoví ředitel školy. Žák si téma vylosuje.

(4) Termíny konání závěrečné pomaturitní zkoušky stanoví ředitel školy.

ČÁST ČTVRTÁ

ABSOLUTORIUM

§ 15

(1) Absolutorium v konzervatoři je komplexní zkouška. Absolutorium ve studijních oborech specializačního pomaturitního studia ve středních školách je odborná zkouška.

(2) Podmínkou pro vykonání absolutoria je úspěšné ukončení posledního ročníku studia příslušného studijního oboru v konzervatoři nebo ve studijních oborech specializačního pomaturitního studia ve středních školách.

(3) Termíny konání absolutoria stanoví ředitel školy.

(4) Před zahájením ústních zkoušek nebo praktických zkoušek se žáci nezúčastňují vyučování v rozsahu pěti vyučovacích dnů. Tato doba je určena pro přípravu k vykonání absolutoria.

§ 16

Absolutorium v konzervatoři pro obor tanec

(1) Absolutorium v konzervatoři pro obor tanec (dále jen „taneční konzervatoř“) ověřuje stupeň osvojení vědomostí a dovedností v rozsahu učiva stanoveném učebním plánem a učebními osnovami a úroveň připravenosti žáka pro výkon konkrétní umělecké činnosti a umělecko-pedagogické činnosti. Skládá se ze zkoušky z českého jazyka a literatury, souhrnné zkoušky z odborných předmětů, souhrnné zkoušky z umělecko-pedagogické přípravy a absolventského výkonu z hlavního oboru studia.

(2) Při zkoušce z českého jazyka a literatury se postupuje podle § 9 odst. 3.

(3) Téma absolventského výkonu z hlavního oboru určí žákovi pedagog hlavního oboru. Absolventský výkon z hlavního oboru může mít podobu veřejného vystoupení. Pro souhrnnou zkoušku z odborných předmětů a souhrnnou zkoušku z umělecko-pedagogické přípravy se stanoví 25 – 30 témat, z nichž si žák jedno téma vylosuje. Příprava ke každé zkoušce trvá 30 minut. Zkouška trvá nejméně 20 minut.

§ 17

Absolutorium v konzervatoři pro obor hudba, zpěv a dramatické umění

(1) Absolutorium v konzervatoři s hudebními, pěveckými a hudebně dramatickými obory ověřuje úroveň připravenosti žáka pro výkon konkrétní umělecké činnosti a umělecko-pedagogické přípravy. Skládá se z absolventského výkonu z hlavního oboru studia, zkoušky z cizího jazyka a rozhodne-li ředitel ško-

ly, ze souhrnné zkoušky z umělecko-pedagogické přípravy. Vysvědčení o absolutoriu dále zahrnuje klasifikaci českého jazyka a literatury a odborných teoretických předmětů (dějin a teorie oborů). Výuka českého jazyka a literatury a odborných teoretických předmětů (dějin a teorie oborů) je ukončena podle učebního plánu v nižších ročnících. Klasifikace těchto předmětů je výsledkem komisionální zkoušky v příslušném ročníku.

(2) Téma absolventského výkonu z hlavního oboru určí žákovi pedagog hlavního oboru. Absolventský výkon z hlavního oboru může mít podobu veřejného vystoupení. Pro zkoušku z cizího jazyka a souhrnnou zkoušku z umělecko-pedagogické přípravy se stanoví 25 – 30 témat, z nichž si žák jedno téma vylosuje. Příprava ke zkoušce z cizího jazyka trvá 15 minut. Příprava k souhrnné zkoušce z umělecko-pedagogické přípravy trvá 30 minut, zkouška trvá nejdéle 20 minut.

§ 18

Absolutorium ve středních odborných školách

(1) Absolutorium ve studijních oborech specializačního pomaturitního studia ověřuje vědomosti a dovednosti žáka získané speciální odbornou přípravou.

(2) Absolutorium ve specializačním pomaturitním studiu se skládá z teoretické zkoušky z odborných předmětů, zkoušky z cizího jazyka, absolventské práce a její obhajoby. Pojetí a obsah teoretické zkoušky z odborných předmětů stanoví ředitel školy. Pro teoretickou zkoušku z odborných předmětů a pro zkoušku z cizího jazyka se stanoví 25 – 30 témat, z nichž si žák pro každou zkoušku jedno téma vylosuje. Téma absolventské práce určí žákovi ředitel školy. Příprava na jednotlivé zkoušky trvá 15 – 20 minut. Zkouška trvá nejvíce 20 minut, obhajoba absolventské práce nejdéle 30 minut.

§ 19

Nástavbové studium

Nástavbové studium se ukončuje maturitní zkouškou. Při organizaci a konání maturitní zkoušky se postupuje podle § 8 a podle § 9 a § 11 podle druhu střední školy, ve které žák studuje.

ČÁST PÁTÁ

§ 20

Klasifikace a hodnocení maturitní zkoušky, závěrečné pomaturitní zkoušky a absolutoria

(1) Klasifikace žáka při maturitní zkoušce, závěrečné pomaturitní zkoušce a absolutoriu na návrh jednotlivých zkoušejících schvaluje zkušební komise hlasováním. Je-li součástí zkoušky písemná práce nebo písemná zkouška nebo není-li praktická zkouška z od-

borných předmětů klasifikována samostatně, přihlíží se v návrhu výsledného prospěchu zkoušky k jejich hodnocení. Při rovnosti hlasů je rozhodující hlas předsedy zkušební komise.

(2) Do celkového hodnocení se započítává klasifikace z jednotlivých zkoušek.

(3) Celkové hodnocení maturitní zkoušky, závěrečné pomaturitní zkoušky a absolutoria provádí zkušební komise podle této stupnice:

- a) prospěl s vyznamenáním, jestliže žák nemá u maturitní zkoušky nebo u závěrečné pomaturitní zkoušky nebo u absolutoria z jednotlivých zkoušek výsledný stupeň prospěchu horší než chvalitebný; ve středních uměleckých školách a v konzervatořích z praktické zkoušky nebo z absolventského výkonu z hlavního oboru studia, stupeň prospěchu horší než výborný. Průměrný prospěch žáka u maturitní zkoušky nebo závěrečné pomaturitní zkoušky nebo absolutoria nesmí být horší než 1,50,
- b) prospěl, jestliže žák nemá u maturitní zkoušky nebo u závěrečné pomaturitní zkoušky nebo u absolutoria z jednotlivých zkoušek stupeň prospěchu horší než dostatečný,
- c) neprospěl, jestliže žák má u maturitní zkoušky nebo u závěrečné pomaturitní zkoušky nebo u absolutoria z některé zkoušky stupeň prospěchu nedostatečný.

(4) Do celkového hodnocení maturitní zkoušky se nezapočítává prospěch z předmětu, z něhož žák koná dobrovolnou maturitní zkoušku (§ 25 odst. 3).

(5) Celkové hodnocení maturitní zkoušky nebo závěrečné pomaturitní zkoušky nebo absolutoria včetně hodnocení z jednotlivých zkoušek oznámí žákovi předseda zkušební komise ve dni, ve kterém žák tuto zkoušku ukončil.

§ 21

Opravné zkoušky

(1) Jestliže byl žák u maturitní zkoušky nebo závěrečné pomaturitní zkoušky z jedné zkoušky klasifikován stupněm 5 – nedostatečný, koná opravnou zkoušku v září v příštím školním roce.

(2) Jestliže byl žák u maturitní zkoušky nebo závěrečné pomaturitní zkoušky klasifikován nejméně ze dvou zkoušek stupněm 5 – nedostatečný nebo neprospěl u opravné zkoušky, opakuje celou maturitní zkoušku nebo závěrečnou pomaturitní zkoušku v příštím roce v termínu stanoveném ředitelem školy.

(3) Písemná práce z českého jazyka a literatury, písemná zkouška z cizího jazyka (§ 11 odst. 1 a 3) nebo písemná složka zkoušky z matematiky u gymnázií se speciálním zaměřením na matematiku a speciálním zaměřením na matematiku a fyziku se v případě konání

opravné zkoušky z předmětu opakuje pouze v tom případě, byla-li klasifikována stupněm nedostatečný.

(4) Neprospěl-li žák u absolutoria při obhajobě absolventské práce, určí zkušební komise žákovi způsob jejího dopracování a termín obhajoby. Neprospěl-li žák na konzervatoři při praktickém výkonu absolutoria, určí zkušební komise žákovi termín jeho opakování. Jestliže byl žák při absolutoriu klasifikován z jedné zkoušky stupněm 5 – nedostatečný, koná opravnou zkoušku v září v příštím školním roce. Byl-li žák při absolutoriu klasifikován nejméně ze dvou zkoušek stupněm 5 – nedostatečný nebo neprospěl-li při opravné zkoušce, opakuje celé absolutorium v příštím roce.

(5) Celou maturitní zkoušku nebo závěrečnou pomaturitní zkoušku nebo absolutorium může žák opakovat pouze jednou.

ČÁST ŠESTÁ

§ 22

Zkušební komise

(1) Závěrečná zkouška, maturitní zkouška, závěrečná pomaturitní zkouška a absolutorium se koná před zkušební komisí.

(2) Zkušební komise má stále členy a další členy. Stálými členy jsou předseda, místopředseda a třídní učitel.

(3) Dalšími členy zkušební komise jsou:

- a) pro závěrečnou zkoušku v učebních oborech mistr odborné výchovy nebo dílenský učitel a učitel odborných předmětů,
- b) pro závěrečnou zkoušku ve studijních oborech nebo studiu učitel příslušného předmětu a přisedící,
- c) pro maturitní zkoušku a závěrečnou pomaturitní zkoušku učitel příslušného předmětu a přisedící; ve čtyřletých studijních oborech středních odborných učilišť mistr odborné výchovy; pro maturitní zkoušku z odborných předmětů ve středních uměleckých školách vedoucí pedagog hlavního oboru,
- d) pro absolutorium učitelé příslušných předmětů, vedoucí absolventské práce a přisedící; v konzervatořích učitel českého jazyka a literatury, pedagog hlavního oboru a vedoucí pedagog hlavního oboru, v konzervatoři s hudebními, pěveckými a hudebně dramatickými obory učitel cizího jazyka,
- e) v případě, kdy odborný výcvik je zabezpečován na pracovišti praktického vyučování, je členem zkušební komise pracovník zabezpečující výuku žáka na pracovišti praktického vyučování.

(4) V oborech, kde je to nutné ke komplexnímu odbornému posouzení, přizve ředitel školy odborníka z praxe.

§ 23

(1) Předsedu zkušební komise jmenuje do konce února každého školního roku školský úřad příslušný podle sídla střední školy v dohodě se zaměstnavatelem navrhovaného předsedy. U středních zdravotnických škol jmenuje předsedu ministerstvo zdravotnictví. Předsedou zkušební komise je jmenován pedagogický pracovník z jiné střední školy, který má odbornou a pedagogickou způsobilost odpovídající příslušnému nebo příbuznému studijnímu nebo učebnímu oboru a nejméně pětiletou pedagogickou praxi. Funkce předsedy zkušební komise je funkcí čestnou. Při opravných zkouškách a při zkouškách v náhradním termínu je předsedou zkušební komise ředitel školy, ve které se zkoušky konají, popřípadě jím pověřený zástupce.

(2) Místopředsedu a další členy zkušební komise z pedagogických pracovníků jmenuje do 15. března každého školního roku ředitel školy, ve které se zkoušky konají. Místopředsedou zkušební komise je jmenován pedagogický pracovník příslušné školy nejméně s pětiletou pedagogickou praxí. Mistr odborné výchovy, který není zaměstnancem středního odborného učiliště, jmenuje ředitel středního odborného učiliště jako člena zkušební komise po projednání s jeho zaměstnavatelem.

(3) Prokáže-li se neobjektivnost zkušební komise, jmenuje novou zkušební komisi školský úřad, u zdravotnických škol ministerstvo zdravotnictví.

§ 24

(1) Předseda zkušební komise řídí práci komise, kontroluje připravenost zkoušek, hodnotí úroveň a klasifikaci závěrečné zkoušky, maturitní zkoušky, závěrečné pomaturitní zkoušky nebo absolutoria. Odpovídá za řádný průběh zkoušky a klasifikaci.

(2) Nemůže-li předseda zkušební komise krátkodobě vykonávat z vážných důvodů svou funkci, přejímá jeho funkci místopředseda.

(3) Pokud byl ke zkoušce přizván odborník z praxe, může klást žákovi otázky; nepodílí se však na jeho hodnocení.

ČÁST SEDMÁ

SPOLEČNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 25

(1) Témata pro závěrečnou zkoušku, maturitní zkoušku, závěrečnou pomaturitní zkoušku a absolutorium stanoví ředitel školy. Předměty, ze kterých může ředitel školy zvolit předměty teoretické zkoušky z odborných předmětů, jsou stanoveny v učebním plánu (§ 5 odst. 4, § 9 odst. 2, § 10 odst. 5, § 11 odst. 1 a 3).

(2) Žáci posledního ročníku oznámí písemně do konce prosince třídnímu učiteli, který z volitelných

předmětů maturitní zkoušky si zvolili. Jestliže žák ve stanoveném termínu neoznámí, který předmět si zvolil, určí mu tento předmět třídní učitel.

(3) Žáci posledního ročníku středních škol, kteří chtějí konat dobrovolně maturitní zkoušku z dalšího vyučovacího předmětu, oznámí písemně třídnímu učiteli do konce prosince předmět, který si zvolili. Žák může konat se souhlasem ředitele střední školy dobrovolně ústní maturitní zkoušku z jednoho vyučovacího předmětu zařazeného v učebním plánu příslušného studijního oboru nejpozději do dvou let po vykonání maturitní zkoušky.

(4) Z cizího jazyka může žák konat maturitní zkoušku nebo absolutorium, pokud jeho celková hodinová dotace v učebních plánech denního studia ve střední škole činila nejméně 12 hodin, přičemž se mohou počítat hodiny povinných i nepovinných předmětů, které žák absolvoval.

(5) Žákům, kteří přestoupili do 3. nebo 4. ročníku školy s českým vyučovacím jazykem ze školy s jiným vyučovacím jazykem a cizincům se promíjí zpracování písemné práce z českého jazyka a literatury.

(6) Ve středních školách s jiným vyučovacím jazykem než českým se koná zkouška z vyučovacího jazyka. Charakter této zkoušky je stejný jako u zkoušky z českého jazyka a literatury. Při zkoušce z českého jazyka a literatury se ověřují pouze jazykové a literární znalosti. Z dalšího cizího jazyka se na těchto školách zkouška povinně nekoná. Žáci cizí státní příslušnosti mohou na těchto školách volit místo českého jazyka a literatury některý z cizích jazyků.

(7) Žák může konat závěrečnou zkoušku, maturitní zkoušku, závěrečnou pomaturitní zkoušku nebo absolutorium nejpozději do dvou let od doby, kdy měl ukončit řádně studium, a to i v případech, jestliže se posuzuje, jako by studia zanechal.

(8) Nedostaví-li se žák k závěrečné zkoušce, maturitní zkoušce, závěrečné pomaturitní zkoušce nebo absolutoriu nebo opravné zkoušce (dále jen „zkouška“) pro vážné důvody, je povinen se nejpozději do tří dnů ode dne konání zkoušky omluvit předsedovi zkušební komise. Závažnost důvodů, pro něž se žák ke zkoušce nedostavil, posuzují stálí členové zkušební komise. Uzná-li zkoušený komise omluvu žáka, určí žákovi náhradní termín zkoušky. Jestliže se žák nedostavil ke zkoušce bez omluvy, nebo jestliže mu omluva nebyla uznána, posuzuje se, jako by studia zanechal dnem následujícím po termínu zkoušky. Nedodržení stanovené lhůty může v závažných případech předseda zkušební komise prominout.

(9) Počíná-li si žák při zkoušce nedovoleným způsobem, přeruší předseda zkušební komise nebo učitel konající dozor jeho zkoušku. Po poradě komise sdělí předseda žákovi, zda může ve zkoušce pokračovat, nebo zda bude zkoušku v nejbližším zkušebním období opakovat.

(10) Žáci, kteří již dříve získali úplné střední vzdělání, nebo úplné střední odborné vzdělání, maturitní zkoušku z českého jazyka a literatury nekonají. Nekonají také maturitní zkoušku z předmětu, ze kterého již maturitní zkoušku vykonali v předchozím studiu, pokud obsah předmětu v předchozím studiu odpovídá obsahu předmětu maturitní zkoušky. O nekonání této zkoušky rozhodne ředitel školy.

(11) Zkoušky se konají ve škole, kterou žáci navštěvovali, s výjimkou praktické zkoušky, která se může konat ve školském účelovém zařízení, na pracovištích středních odborných učilišť, učilišť nebo ve střediscích a pracovištích praktického vyučování i v provozních objektech organizací.

(12) Zkoušky jsou veřejné s výjimkou oborů, kde je to z hygienických důvodů nebo z důvodů ochrany zdraví a bezpečnosti při práci vyloučené.

(13) Zkoušky mohou být individuální nebo skupinové. Žáci při nich mohou používat pomůcky povolené v zadání tématu práce. U žáků smyslově a tělesně postižených upraví ředitel školy podmínky pro vykonání zkoušky.

(14) Při ústní zkoušce nelze v jednom dni losovat dvakrát stejné téma. Pokud bude stejné téma vylosováno v některém následujícím dnu podruhé, téma se vyradí.

(15) Pro účel praktické zkoušky se za jednu hodinu považuje doba 60 minut.

(16) Žákům, kteří úspěšně vykonali závěrečnou zkoušku v učebních oborech, se vydá výuční list. Žákům, kteří úspěšně vykonali závěrečnou zkoušku ve studijních oborech nebo studiu s délkou kratší než čtyři roky, se vydá vysvědčení o závěrečné zkoušce. Žákům, kteří úspěšně vykonali maturitní zkoušku, se vydá vysvědčení o maturitní zkoušce. Žákům, kteří úspěšně vykonali závěrečnou pomaturitní zkoušku, se vydá vysvědčení o závěrečné pomaturitní zkoušce. Žákům, kteří úspěšně vykonali absolutorium, se vydá vysvědčení o absolutoriu. Výuční list má datum konání poslední zkoušky žáka a vydá se mu nejpozději do sedmi dnů po závěrečné poradě zkušební komise. Vysvědčení o závěrečné zkoušce, o maturitní zkoušce, o závěrečné pomaturitní zkoušce a o absolutoriu má datum ukončení zkoušky žáka a vydá se žákům nejpozději do sedmi dnů od závěrečné porady zkušební komise.

(17) Členům zkušební komise, kteří vykonávají svoji funkci mimo obec svého pracoviště nebo bydliště, přísluší náhrada cestovních výdajů podle zvláštních předpisů.²⁾

(18) Ukládání a archivace dokumentace o ukončování studia se provádí podle zvláštního předpisu.³⁾

(19) Organizace, pro kterou se žáci připravovali, uhradí střednímu odbornému učilišti, učilišti, středisku praktického vyučování nebo pracovišti praktického vyučování poměrný díl nákladů vynaložených na přípravu a organizaci závěrečných nebo maturitních zkoušek. U žáků, kteří se nepřipravují pro žádnou organizaci, hradí příslušnou částku školský úřad.

§ 26

(1) V učebních oborech s délkou studia 3 roky a 4 měsíce koná žák závěrečnou zkoušku v prosinci. Opravné zkoušky koná v únoru v příštím roce. Další opravnou zkoušku koná žák v červnu.

(2) Ředitel střední školy může požádat ministerstvo školství, u středních zdravotnických škol ministerstvo zdravotnictví České republiky, o dřívější termíny zahájení zkoušek v oborech, jejichž charakter neumožňuje organizaci zkoušek v období stanoveném v § 1 odst. 3, § 5 odst. 3, § 8 odst. 3, § 19 odst. 1 a § 26 odst. 1.

§ 27

Přechodné ustanovení

(1) Žáci posledních ročníků učebních oborů s délkou přípravy 3 roky a 4 měsíce ukončí v roce 1991 studium podle dosavadních předpisů.

(2) Žákům, kteří jsou ve školním roce 1991/1992 žáky posledních dvou ročníků střední školy, může ředitel střední školy povolit konání maturitní zkoušky nebo absolutoria z cizího jazyka i při nesplnění podmínky podle § 25 odst. 4, pokud zvládli učivo stanovené učebním plánem a učebními osnovami.

(3) Žákům, kteří jsou ve školním roce 1991/1992 žáky posledních dvou ročníků střední školy, může ředitel střední školy povolit konání maturitní zkoušky nebo absolutoria z cizího jazyka, i když žák tento jazyk ve střední škole nestudoval, pokud zvládl učivo stanovené učebním plánem a učebními osnovami.

§ 28

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se vyhláška ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky č. 119/1989 Sb., o ukončování studia ve středních školách a o ukončování přípravy ve zvláštních odborných učilištích.

§ 29

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Ministr:

v z. Prof. RNDr. Pátý CSc. v. r.

²⁾ Vyhláška MPSV ČR č. 33/1984 Sb., o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů.

³⁾ Skartační řád pro NV ve znění instrukce, kterou se mění a doplňuje skartační řád pro NV z 30. 12. 1983 (Věstník vlády ČR pro NV 1983, částka 19).

443

VYHLÁŠKA

Ministerstva práce a sociálních věcí Slovenskej republiky

z 27. septembra 1991

o zmene a doplnení vyhlášky Ministerstva zdravotníctva a sociálních věcí Slovenskej republiky č. 272/1990 Zb. o stravovaní v zariadeniach sociálnej starostlivosti v znení vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí Slovenskej republiky č. 354/1990 Zb.

Ministerstvo práce a sociálních věcí Slovenskej republiky podľa § 39 písm. b), d) a e) zákona Slovenskej národnej rady č. 543/1990 Zb. o štátnej správe sociálneho zabezpečenia ustanovuje:

Čl. I

Vyhláška Ministerstva zdravotníctva a sociálních věcí Slovenskej republiky č. 272/1990 Zb. o stravovaní v zariadeniach sociálnej starostlivosti v znení vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí Slovenskej republiky č. 354/1990 Zb. sa mení a dopĺňa takto:

1. Poznámka č. 1 pod čiarou znie:

„1) § 27 zákona SNR č. 543/1990 Zb. o štátnej správe sociálneho zabezpečenia.“.

2. § 2 včítane nadpisu znie:

„§ 2

Stravníci

(1) Stravovanie sa poskytuje

- a) zverencom a obyvateľom ústavov sociálnej starostlivosti (ďalej len „ústav“),^{2c)}
- b) starým občanom,
- c) ťažko zdravotne postihnutým občanom,
- d) deťom umiestneným v stanici opatrovateľskej služby pre deti,
- e) účastníkom výchovno-rekreačných a letných rekreačno-výchovných táborov a sociálno-zdravotných a iných kurzov,
- f) občanom vykonávajúcim civilnú službu,^{2b)}
- g) dobrovoľným pracovníkom opatrovateľskej služby,
- h) pracovníkom zariadení podľa osobitného predpisu.³⁾

(2) Stravovanie možno poskytovať so súhlasom

vedúceho zariadenia aj ďalším občanom, ak to umožňujú prevádzkové podmienky zariadenia, nebránia tomu hygienicko-epidemiologické a bezpečnostné dôvody, a nezhorší sa tým úroveň stravovania stravníkov uvedených v odseku 1.“.

3. § 3 ods. 2 znie:

„(2) Diétnu stravu možno poskytovať na základe odporúčania príslušného lekára; stravníkom uvedeným v § 2 ods. 1 písm. h) a v odseku 2 možno diétnu stravu poskytovať za predpokladu, že sa príslušný druh diéty v zariadení pravidelne pripravuje.“.

4. § 4 ods. 2 znie:

„(2) Odber stravy z ústavov sociálnej starostlivosti,^{2c)} zo zariadení opatrovateľskej služby na dlhodobý pobyt starých občanov,⁴⁾ zo samostatných jedální s vlastnou kuchyňou pre dôchodcov⁵⁾ a zo staníc opatrovateľskej služby⁶⁾ do iného zariadenia, prípadne do domácností stravníkov uvedených v § 2 ods. 1 písm. b) a c) možno dohodnúť len za predpokladu dostatočnej kapacity a vybavenosti stravovacích prevádzok týchto zariadení; pritom sa nesmie zhoršiť úroveň stravovania stravníkov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) až d) umiestnených v týchto zariadeniach.“.

5. Doterajšie poznámky č. 7 a 8 pod čiarou sa vypúšťajú.

6. § 4 sa dopĺňa novým odsekom 4, ktorý znie:

„(4) Spôsob prihlasovania a odhlasovania stravy určí vedúci zariadenia.“.

7. V nadpise prvého dielu druhej časti sa vypúšťajú slová „sociálnej starostlivosti“.

8. V § 7 sa vypúšťajú slová „sociálnej starostlivosti (ďalej len „ústav“)“.

9. § 8 a 9 včítane nadpisov znejú:

^{2c)} § 28 zákona SNR č. 543/1990 Zb.

³⁾ Nariadenie vlády ČSSR č. 137/1989 Zb. o závodnom stravovaní.

⁴⁾ § 130 vyhlášky MZSV SSR č. 151/1988 Zb.

⁵⁾ § 127 vyhlášky MZSV SSR č. 151/1988 Zb.

⁶⁾ § 122 a 129 vyhlášky MZSV SSR č. 151/1988 Zb.

„§ 8

Stravné jednotky

(1) Stravné jednotky pre zverencov sú:

- a) v ústavoch pre telesne postihnutú mládež, v ústavoch pre telesne postihnutú mládež s pridruženým mentálnym postihnutím, v ústavoch pre zmyslovo postihnutú mládež, v ústavoch pre telesne postihnutú mládež s viacerými chybami, v ústavoch pre mentálne postihnutú mládež a v ústavoch (samostatných oddeleniach) na týždenný pobyt telesne postihnutej mládeže, telesne postihnutej mládeže s pridruženým mentálnym postihnutím, zmyslovo postihnutej mládeže, telesne postihnutej mládeže s viacerými chybami alebo mentálne postihnutej mládeže

vo veku od 3 do 6 rokov	24,30 Kčs,
od 6 do 12 rokov	29,50 Kčs,
od 12 rokov	33,00 Kčs;

uvedené stravné jednotky sa zvyšujú o 5 Kčs na osobu a deň pre všetky vekové skupiny zverencov, ktorým sa poskytuje diétna strava s výnimkou diabetickej diéty, pri poskytovaní ktorej sa uvedené stravné jednotky zvyšujú o 10 Kčs na osobu a deň,

- b) v ústavoch (samostatných oddeleniach) na denný pobyt telesne postihnutej mládeže, telesne postihnutím mládeže s pridruženým mentálnym postihnutím, zmyslovo postihnutej mládeže, telesne postihnutej mládeže s viacerými chybami, mentálne postihnutej mládeže a pre mládež dochádzajúcu do ústavov pre telesne postihnutú mládež

vo veku od 3 do 6 rokov	13,30 Kčs,
od 6 do 12 rokov	16,30 Kčs,
od 12 rokov	18,10 Kčs;

uvedené stravné jednotky sa zvyšujú o 3 Kčs na osobu a deň pre všetky vekové skupiny zverencov, ktorým sa poskytuje diétna strava s výnimkou diabetickej diéty, pri poskytovaní ktorej sa uvedené stravné jednotky zvyšujú o 6 Kčs na osobu a deň.

(2) Stravné jednotky pre obyvateľov v ostatných ústavoch sú:

- a) v domovoch dôchodcov v ostatných ústavoch pre dospelých občanov včítane ústavov na týždenný pobyt

1. strava normálna - racionálna	33,00 Kčs,
2. strava diétna (napr. šetriaca, neslaná, redukčná)	35,00 Kčs,
3. strava diabetická, bielkovinová a výživná	43,00 Kčs,

- b) v ústavoch (samostatných oddeleniach) na denný pobyt dospelých občanov

1. strava normálna - racionálna	18,10 Kčs,
---------------------------------	------------

2. strava diétna (napr. šetriaca, neslaná, redukčná)	19,30 Kčs,
3. strava diabetická, bielkovinová a výživná	21,50 Kčs.

(3) Ak ústav výnimočne zabezpečuje stravovanie obyvateľov a zverencov odberom stravy z iných organizácií (§ 4 ods. 3), obec alebo príslušný orgán sociálneho zabezpečenia, ktorý ústav spravuje, určí na návrh tohto ústavu stravné jednotky odchyľne.

(4) Ak je v ústave výnimočne umiestnený obyvateľ alebo zverenec, ktorý s ohľadom na vek patrí do iného druhu ústavu, poskytuje sa mu strava vo výške stravnej jednotky platnej v ústave, v ktorom by mal byť umiestnený.

(5) U obyvateľov a zverencov ústavov sa zvyšujú náklady na potraviny o 100 Kčs na osobu za kalendárny rok na prilepšenie stravy počas sviatkov.

(6) Pri stravovaní v zotavovacích táborech, pri rekreačných pobytach, zájazdoch a pri športových hrách zverencov a obyvateľov ústavov môže obec alebo príslušný orgán sociálneho zabezpečenia, ktorý ústav spravuje, určiť stravnú jednotku až do výšky 52 Kčs; túto sumu môže zvýšiť o ďalších 20 Kčs pri odbere stravy z iných organizácií.

(7) Stravná jednotka pri zvýšení alebo znížení indexu cien potravín vykazovaného Slovenským štatistickým úradom o viac než 10 % sa zvýši alebo zníži tiež o 10 %.

§ 9

Úhrady za stravu

(1) Obyvatelia a zverenci ústavov uhrádzajú náklady za stravu v úhradách za pobyt v ústave podľa osobitných predpisov.⁹⁾

(2) Starí občania, ťažko zdravotne postihnutí občania a dobrovoľní pracovníci opatrovateľskej služby, ktorým sa stravovanie zabezpečuje z ústavu, uhrádzajú za stravu sumy zodpovedajúce obstarávacej cene surovín, zvýšené o vecné a osobné náklady súvisiace s prípravou stravy (ďalej len „réžia“) vo výške 35 % obstarávacej ceny surovín; réžia sa zaokrúhľuje na desaťhalieri.

(3) Pracovníci zariadení uhrádzajú stravu podľa osobitného predpisu.³⁾

(4) Stravníci uvedení v § 2 ods. 2 uhrádzajú za stravu sumy určené podľa odseku 2; túto úhradu možno zvýšiť o prirážku až do výšky 20 % obstarávacej ceny surovín.

(5) V zotavovacích táborech, pri rekreačných pobytach, zájazdoch a pri športových hrách zverencov a obyvateľov ústavov sa doprevádzajúcim pracovníkom poskytuje stravovanie bezplatne, a to v rovnakej hodnote ako účastníkom zotavovacích táborov,

rekreačních pobytů, zájazdů a sportovních hier zverenců a obyvatelů, ak sa im neposkytuje za príslušný deň stravné podľa predpisov o náhradách cestovných výdavkov.¹⁰⁾

(6) Pri celodennom stravovaní sa zo stravné jednotky počíta

- a) pri strave normálnej - racionálnej
na raňajky	15 %	5,00 Kčs,
na obed	35 %	11,50 Kčs,
na večeru	30 %	9,90 Kčs,
na jedno vedľajšie jedlo	10 %	3,30 Kčs,
- b) pri strave diétnej (napr. šetriacej, neslanej, redukčnej)
na raňajky	15%	5,20 Kčs,
na obed	35 %	12,30 Kčs,
na večeru	30 %	10,50 Kčs,
na jedno vedľajšie jedlo	10 %	3,50 Kčs,
- c) pri diéte diabetickej, bielkovinovej a výživnej
na raňajky	14 %	6,00 Kčs,
na obed	32 %	13,70 Kčs,
na večeru	27 %	11,60 Kčs,
na jedno vedľajšie jedlo	9 %	3,90 Kčs.“.

10. § 10 a 11 sa vypúšťajú.

11. Druhý diel druhej časti včítane nadpisu sa vypúšťa.

12. V nadpise tretieho dielu druhej časti sa za slová „kuchyňou pre dôchodcov“ vkladajú slová „v zariadeniach na denný pobyt“.

13. V § 15 sa vkladá nový odsek 4, ktorý znie:

„(4) V zariadeniach na denný pobyt sa poskytuje obed, prípadne aj dve vedľajšie jedlá.“.

Doterajší odsek 4 sa označuje ako odsek 5.

14. § 16 ods. 2 znie:

„(2) Stravné jednotky pre dôchodcov stravujúcich sa v jedálni pre starých občanov a ťažko zdravotne postihnutých občanov umiestnených v zariadení na denný pobyt a v stanici pre starých občanov, a pre deti umiestnené v stanici pre deti určí obec alebo príslušný orgán sociálneho zabezpečenia, ktorý tieto zariadenia spravuje; pritom možno vychádzať, ak ide o jedáleň, z 35 % hodnoty stravné jednotky určenej pre obyvateľov ústavov [§ 8 ods. 2 písm. a)], ak ide o zariadenie na denný pobyt, z 35 % hodnoty stravné jednotky určenej pre obyvateľov ústavov [§ 8 ods. 2 písm. a)] alebo z 55 % hodnoty stravné jednotky určenej pre obyvate-

lov ústavov [§ 8 ods. 2 písm. a)] v prípade poskytovania obedu a dvoch vedľajších jedál, ak ide o stanicu pre starých občanov, zo stravné jednotky určenej pre obyvateľov ústavov [§ 8 ods. 2 písm. a)], a ak ide o stanicu pre deti, zo stravné jednotky určenej pre zverencov ústavov [§ 8 ods. 1 písm. a)].“.

15. § 17 včítane nadpisu znie:

„§ 17

Úhrady za stravu

(1) Obyvatelia penziónov, zariadení na dlhodobý pobyt, občania stravujúci sa v jedálňach, starí občania a ťažko zdravotne postihnutí občania umiestnení v zariadení na denný pobyt, v stanici pre starých občanov, starí občania a ťažko zdravotne postihnutí občania, ktorým sa stravovanie zabezpečuje z penziónu, zo zariadenia na dlhodobý pobyt, z jedálne, zo zariadenia na denný pobyt alebo zo stanice pre starých občanov, ako aj dobrovoľní pracovníci opatrovateľskej služby, uhrádzajú za stravu sumy určené podľa § 9 ods. 2 a 6.

(2) Rodičia detí umiestnených v stanici pre deti (iné osoby zodpovedné za ich výchovu) uhrádzajú za stravu sumy zodpovedajúce obstarávacej cene surovín. Celkovú úhradu za starostlivosť v stanici pre deti ustanovujú osobitné predpisy.¹⁴⁾

(3) Stravníci uvedení v § 2 ods. 2 uhrádzajú za stravu poskytovanú v penzióne, v zariadení na dlhodobý pobyt, v jedálni, v zariadení na denný pobyt, v stanici pre starých občanov alebo v stanici pre deti sumu určenú podľa § 9 ods. 2 a 6; túto úhradu možno zvýšiť o prirážku až do výšky 20 % obstarávacej ceny surovín.“.

16. V § 17a sa suma „40 Kčs“ nahrádza sumou „52 Kčs“ a suma „15 Kčs“ sumou „20 Kčs“.

17. § 17b ods. 2 znie:

„(2) Pracovníkom usporiadateľa sa poskytuje stravovanie podľa § 9 ods. 5. Ak sa pracovníkom usporiadateľa neposkytuje strava bezplatne, uhrádzajú za stravu sumy uvedené v § 9 ods. 2 a 6.“.

18. V § 18 ods. 3 sa za slovo „zabezpečenia“ vkladajú slová „alebo obec“.

Čl. II

Táto vyhláška nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Ministerka:

PhDr. Woleková CSc. v. r.

444

SDĚLENÍ

federálního ministerstva zahraničních věcí

Federální ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 25. června 1977 byla na 63. zasedání generální konference Mezinárodní organizace práce přijata Úmluva o ochraně pracovníků proti nebezpečím z povolání způsobeným znečištěním vzduchu, hlukem a vibracemi na pracovištích (č. 148). Ratifikace Úmluvy Československou socialistickou republikou byla zapsána dne 11. ledna 1990 generálním ředitelem Mezinárodního úřadu práce. Podle svého článku 18 odstavce 3 Úmluva vstoupila pro Českou a Slovenskou Federativní Republiku v platnost dnem 11. ledna 1991.

Český překlad Úmluvy se vyhláší současně.

Úmluva č. 148

Úmluva o ochraně pracovníků proti nebezpečím z povolání způsobeným znečištěním vzduchu, hlukem a vibracemi na pracovištích

Generální konference Mezinárodní organizace práce, která byla svolána správní radou Mezinárodního úřadu práce do Ženevy a tam se sešla dne 1. června 1977 na svém šedesátém třetím zasedání, majíc na zřeteli úmluvy a doporučení, které se věci týkají, zejména doporučení o ochraně zdraví pracovníků, 1953; doporučení o závodních zdravotnických službách, 1959; úmluvu a doporučení o ochraně proti záření, 1963; úmluvu a doporučení o ochranných zařízeních na strojích, 1963; úmluvu o dávkách při pracovních úrazech a nemocích z povolání, 1964; úmluvu a doporučení o hygieně (obchod a kanceláře), 1964; úmluvu a doporučení o benzenu, 1977 a úmluvu a doporučení o rakovině z povolání, 1974; rozhodnuvši přijmout některé návrhy týkající se pracovního prostředí: znečištění vzduchu; hluku a vibrací, jež jsou čtvrtým bodem jednacího pořádku zasedání; stanovivši, že tyto návrhy budou mít formu mezinárodní úmluvy, přijímá dne 25. června 1977 tuto úmluvu, která bude označována jako Úmluva o pracovním prostředí (znečištění vzduchu, hluk a vibrace), 1977.

ČÁST I.

ROZSAH PLATNOSTI A VYMEZENÍ POJMŮ

Článek 1

1. Tato úmluva se vztahuje na všechna odvětví hospodářské činnosti.

2. Členský stát, který ratifikuje tuto úmluvu, může po projednání se zúčastněnými reprezentativními organizacemi zaměstnavatelů a pracovníků, pokud existují, vyjmout z provádění úmluvy jednotlivá odvětví hospodářské činnosti, pokud toto provádění vyvolává zvláštní problémy, které mají určitou závažnost.

3. Každý členský stát, který ratifikuje úmluvu, uvede v první zprávě o jejím provádění, kterou je povinen podat podle článku 22 ústavy Mezinárodní organizace práce, a to s odůvodněním, odvětví, která byla vyloučena podle odstavce 2 tohoto článku, a vyložit v pozdějších zprávách stav svého zákonodárství a praxe, pokud jde o tato odvětví, a rozsah, v němž byla úmluva provedena nebo se zamýšlí ji provést, pokud jde o taková odvětví.

Článek 2

1. Každý členský stát může po projednání s reprezentativními organizacemi zaměstnavatelů a pracovníků, pokud existují, přijmout závazky stanovené touto úmluvou zvlášť, pokud jde o

- a) znečištění vzduchu,
- b) hluk,
- c) vibrace.

2. Členský stát, který nepřijme závazky stanovené úmluvou pro jeden nebo více druhů nebezpečí, přesně to určí na své ratifikační listině a uvede pro to důvody ve své první zprávě o provádění úmluvy podané podle článku 22 ústavy Mezinárodní organizace práce. Ve svých pozdějších zprávách vyloží stav svého zákonodárství a praxe, pokud jde o druhy nebezpečí, které

byly vyloučeny, s přesným uvedením, v jakém rozsahu byla úmluva provedena nebo se zamýšlí ji provést, pokud jde o každý takový druh nebezpečí.

3. Každý členský stát, který při ratifikaci nepřijal závazky stanovené touto úmluvou pro všechny druhy nebezpečí, později, jakmile bude názoru, že to okolnosti dovolují, zpraví generálního ředitele Mezinárodního úřadu práce, že přijímá závazky stanovené úmluvou ohledně jednoho nebo více druhů nebezpečí předtím vyloučených.

Článek 3

Pro účely této úmluvy:

- a) Výraz „znečištění vzduchu“ zahrnuje každý vzduch znečištěný látkami, které jsou škodlivé pro zdraví nebo jinak nebezpečné, ať už je jejich fyzikální stav jakýkoli.
- b) Výraz „hluk“ zahrnuje každý zvuk, který může způsobit ztrátu sluchu nebo být škodlivý pro zdraví či jinak nebezpečný.
- c) Výraz „vibrace“ zahrnuje všechny vibrace přenášené na lidské tělo pevnými tělesy a jež jsou škodlivé pro zdraví nebo jinak nebezpečné.

ČÁST II.

VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

Článek 4

1. Vnitrostátní zákonodárství stanoví, jaká opatření budou učiněna na pracovištích pro předcházení nebezpečím z povolání, způsobeným znečištěním vzduchu, hlukem nebo vibracemi, pro jejich snižování a pro ochranu pracovníků proti nim.

2. Ustanovení pro praktické provádění stanovených opatření mohou být učiněna ve formě technických norem, příruček pro praxi nebo jiným vhodným způsobem.

Článek 5

1. Při provádění ustanovení této úmluvy se má příslušný orgán radit s nejrepresentativnějšími organizacemi zúčastněných zaměstnavatelů a pracovníků.

2. Představitelé zaměstnavatelů a pracovníků budou přibráni k vypracování předpisů pro praktické provádění opatření předepsaných podle článku 4.

3. Co nejužší spolupráce bude navázána na všech úrovních mezi zaměstnavateli a pracovníky pro provádění opatření předepsaných podle této úmluvy.

4. Představitelům zaměstnavatele a pracovníků v podniku má být umožněno doprovázet inspektory při kontrole dodržování opatření předepsaných podle

této Úmluvy, pokud inspektoři nejsou názoru, že se zřetelem k všeobecným pokynům příslušného orgánu by to mohlo být na škodu účinnému provádění jejich povinností.

Článek 6

1. Zaměstnavatelé zodpovídají za provádění předepsaných opatření.

2. Jestliže několik zaměstnavatelů provádí současně nějakou činnost na jednom pracovišti, jsou povinni spolupracovat při provádění předepsaných opatření, aniž by se tím omezovala zodpovědnost každého jednotlivého zaměstnavatele na zdraví a bezpečnost pracovníků, které zaměstnává. Za vhodných okolností příslušný orgán stanoví obecné postupy pro tuto spolupráci.

Článek 7

1. Pracovníci jsou povinni dbát bezpečnostních předpisů pro předcházení nebezpečím z povolání, která vznikají ze znečištění vzduchu, hluku a vibrací na pracovištích, pro jejich snížení a zajištění ochrany proti těmto nebezpečím.

2. Pracovníci nebo jejich zástupci jsou oprávněni činit návrhy, získat informace a výcvik a obracet se na příslušné orgány, aby byla zajištěna ochrana proti nebezpečím z povolání, která vznikají ze znečištění vzduchu, hluku a vibrací na pracovištích.

ČÁST III.

PREVENTIVNÍ A OCHRANNÁ OPATŘENÍ

Článek 8

1. Příslušný orgán určí hlediska pro stanovení nebezpečí z expozice znečištěnému vzduchu, hluku a vibracím v pracovním prostředí, a na jejich základě případně vymezí hranice expozice.

2. Při vypracování hledisek a vymezení hranic expozice příslušný orgán přihledne ke stanovisku odborně kvalifikovaných osob, určených zúčastněnými nejrepresentativnějšími organizacemi zaměstnavatelů a pracovníků.

3. Hlediska a hranice expozice budou stanoveny, doplňovány a prověřovány v pravidelných obdobích se zřetelem k novým vnitrostátním a mezinárodním znalostem a údajům, pokud možno s přihlednutím ke zvýšení nebezpečí z povolání, vyplývajícím ze současné expozice několika škodlivých činitelů na pracovišti.

Článek 9

Každé nebezpečí, které vzniká ze znečištění vzdu-

chu, hluku a vibrací bude pokud možno odstraněno z pracoviště:

- a) technickými opatřeními uplatňovanými v nových zařízeních nebo nových postupech při jejich projektování nebo zavádění nebo dodatečnými opatřeními na existujících zařízeních nebo v postupech, nebo, není-li to možné,
- b) dodatečnými opatřeními v organizaci práce.

Článek 10

Jestliže opatření učiněná podle článku 9 nesníží znečištění vzduchu, hluk a vibrace na pracovištích na hranice stanovené podle článku 8, zaměstnavatel musí opatřit a udržovat vhodné individuální ochranné pomůcky. Zaměstnavatel nesmí nutit pracovníka, aby pracoval bez individuální ochranné pomůcky poskytnuté podle tohoto článku.

Článek 11

1. V přiměřených časových intervalech za podmínek a způsobem stanoveným příslušným orgánem se bude dohlížet na zdravotní stav pracovníků vystavených nebezpečí z povolání, která vznikají znečištěním vzduchu, hlukem nebo vibracemi na pracovištích, nebo těch, kteří takovým nebezpečím budou pravděpodobně vystaveni. Takový dohled má zahrnovat předběžné lékařské vyšetření, které předchází přidělení k takové práci, a pravidelně se opakující vyšetření za podmínek stanovených příslušným orgánem.

2. Dohled uvedený v odstavci 1 tohoto článku nesmí být spojen s náklady pro zúčastněného pracovníka.

3. Jestliže není z lékařského hlediska doporučeno, aby pracovník byl nadále zaměstnán prací ve znečištěném vzduchu nebo v hlučném prostředí nebo spojenou s vibracemi, je třeba vyvinout veškeré úsilí ve shodě s vnitrostátní praxí a podmínkami, aby byl převeden na jiné vhodné zaměstnání nebo aby jeho výdělek byl zachován pomocí dávek sociálního zabezpečení nebo jiným způsobem.

4. Opatření k provedení této úmluvy nesmějí nepříznivě ovlivnit práva pracovníků, která pro ně vyplývají ze zákonodárství o sociálním zabezpečení nebo sociálním pojištění.

Článek 12

Užívání postupů, látek, strojů nebo zařízení stanovených příslušným orgánem, které vystavují pracovníky nebezpečím z povolání, jež jsou způsobena znečištěním vzduchu, hlukem nebo vibracemi na pracovištích, musí být oznámeno příslušnému orgánu a tento orgán může, je-li toho třeba, dát souhlas k užívání za předepsaných podmínek nebo je zakázat.

Článek 13

Všechny zúčastněné osoby

- a) budou informovány vhodným a přiměřeným způsobem o nebezpečích v zaměstnání, která se mohou vyskytnout na pracovištích následkem znečištění vzduchu, hluku nebo vibrací;
- b) budou vhodně a přiměřeně poučeny o prostředcích pro předcházení těmto nebezpečím, pro snížení a ochranu proti nim.

Článek 14

S přihlédnutím k vnitrostátním podmínkám a zdrojům budou učiněna opatření na podporu výzkumu v oblasti předcházení a snížení nebezpečí, způsobených znečištěním vzduchu, hlukem a vibracemi na pracovištích.

ČÁST IV.

PROVÁDĚCÍ USTANOVENÍ

Článek 15

Za podmínek a za okolností stanovených příslušným orgánem zaměstnavatel je povinen ustanovit odborně spolehlivou osobu nebo použít odborně způsobilé služby mimopodnikové nebo společné pro několik podniků, aby se zabývaly otázkami předcházení a snížení znečištění vzduchu, hluku a vibrací na pracovištích.

Článek 16

Každý členský stát

- a) učiní zákonodárným nebo každým jiným způsobem, který je v souladu s vnitrostátní praxí a podmínkami, potřebná opatření, včetně přiměřených sankcí, pro provedení ustanovení této úmluvy;
- b) pověří způsobilé dohlédací orgány kontrolou provádění ustanovení této úmluvy nebo si bude ověřovat, že je zajištěn náležitý dohled.

ČÁST V.

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 17

Formální ratifikace této úmluvy budou oznámeny generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce a jím zapsány.

Článek 18

1. Tato úmluva zavazuje toliko členské státy Mezinárodní organizace práce, jejichž ratifikace byla zapsána generálním ředitelem.

2. Nabude účinnosti dvanáct měsíců poté, kdy ge-

nerální ředitel zapíše ratifikace dvou členských států.

3. Pro každý další členský stát tato úmluva nabude účinnosti dvanáct měsíců od data, kdy byla zapsána její ratifikace.

Článek 19

1. Každý členský stát, který ratifikoval tuto úmluvu, může ji vypovědět po uplynutí deseti let ode dne, kdy tato úmluva poprvé nabyla účinnosti, písemným sdělením generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce, který je zapíše. Výpověď nabude účinnosti jeden rok po dni, kdy byla zapsána.

2. Každý členský stát, jenž ratifikoval tuto úmluvu a který nepoužije práva ji vypovědět podle tohoto článku během roku následujícího po uplynutí období deseti let, jak uvedeno v předchozím odstavci, bude vázán úmluvou na další desetileté období a poté ji bude moci vypovědět vždy po uplynutí desetiletého období za podmínek uvedených v tomto článku.

Článek 20

1. Generální ředitel Mezinárodního úřadu práce oznámí všem členským státům Mezinárodní organizace práce zápis všech ratifikací a výpovědí, které mu členové organizace sdělí.

2. Když bude členským státům Organizace sdělovat zápis druhé ratifikace, jež mu byla oznámena, generální ředitel upozorní členské státy Organizace na datum, kdy tato úmluva nabude účinnosti.

Článek 21

Generální ředitel Mezinárodního úřadu práce

oznámí generálnímu tajemníkovi Spojených národů k zápisu podle článku 102 Charty Spojených národů úplné údaje o všech ratifikacích, všech prohlášeních a všech výpovědích, které zapsal podle ustanovení předchozích článků.

Článek 22

Vždy, bude-li to považovat za nutné, správní rada Mezinárodního úřadu práce předloží generální konferenci zprávu o provádění této úmluvy a přezkoumá, zda je záhodno dát na pořad jednání generální konference otázku její úplné nebo částečné revize.

Článek 23

1. Přijme-li generální konference novou úmluvu revidující úplně nebo částečně tuto úmluvu a nestanoví-li nová úmluva jinak:

- a) ratifikace nové revidující úmluvy členským státem způsobí ipso iure okamžitou výpověď této úmluvy bez ohledu na ustanovení článku 19, a to s výhradou, že nová revidující úmluva nabude účinnosti;
- b) od doby, kdy nová revidující úmluva nabude účinnosti, tato úmluva přestane být členským státům otevřena k ratifikaci.

2. Tato úmluva však zůstane v platnosti co do formy a obsahu pro ty členské státy, které ji ratifikovaly a které neratifikovaly revidující úmluvu.

Článek 24

Anglické a francouzské znění této úmluvy mají stejnou platnost.

445

SDĚLENÍ

federálního ministerstva zahraničních věcí

Federální ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 8. října 1987 byla na 74. zasedání generální konference Mezinárodní organizace práce přijata Úmluva o ochraně zdraví a lékařské péči pro námořníky (č. 164). Ratifikace Úmluvy Československou socialistickou republikou byla zapsána dne 11. ledna 1990 generálním ředitelem Mezinárodního úřadu práce. Podle svého článku 15 odstavce 3 Úmluva vstoupila pro Českou a Slovenskou Federativní Republiku v platnost dnem 11. ledna 1991.

Český překlad Úmluvy se vyhláší současně.

Úmluva č. 164

Úmluva o ochraně zdraví a lékařské péči pro námořníky

Generální konference Mezinárodní organizace práce, která byla svolána správní radou Mezinárodního úřadu práce do Ženevy a tam se sešla dne 24. září 1987 na svém sedmdesátémčtvrtém zasedání;

majíc na zřeteli ustanovení úmluvy o lékařských prohlídkách námořníků, 1946, úmluvy o ubytování posádek (revidované), 1949, úmluvy o ubytování posádek (doplňková ustanovení), 1970, doporučení o lékárnách na lodích, 1958, doporučení o lékařském poradenství na moři, 1958, a úmluvy a doporučení o předcházení úrazům (námořníci), 1970;

majíc na zřeteli mezinárodní úmluvu z r. 1978 o normách pro výcvik, udílení vysvědčení způsobilosti a o strážní službě námořníků, pokud jde o výcvik v lékařské pomoci v případě úrazu nebo nemoci, k nimž může dojít na lodi;

připomínajíc, že pro úspěch opatření v oblasti ochrany zdraví a lékařské péče o námořníky je důležité udržovat úzkou spolupráci v příslušných oblastech mezi Mezinárodní organizací práce, Mezinárodní námořní organizací a Světovou zdravotnickou organizací;

připomínajíc, že vzhledem k tomu následující normy byly vypracovány ve spolupráci s Mezinárodní námořní organizací a Světovou zdravotnickou organizací a předpokládá se hledání další spolupráce při provádění těchto norem;

rozhodnuvši přijmout některé návrhy týkající se ochrany zdraví a lékařské péče o námořníky, jež jsou čtvrtým bodem jednacího pořadu zasedání;

stanovivši, že tyto návrhy budou mít formu mezinárodní úmluvy,

přijímá dne 8. října 1987 tuto úmluvu, která bude označována jako Úmluva o ochraně zdraví a lékařské péči o námořníky, 1987.

Článek 1

1. Tato úmluva se vztahuje na všechny námořní lodi, ať ve veřejném či soukromém vlastnictví, které jsou zapsány na území kteréhokoli členského státu, pro který je tato úmluva účinná, a jichž se obvykle užívá v obchodní námořní plavbě.

2. V rozsahu, v jakém příslušný orgán po projednání s reprezentativními organizacemi rejdařů rybářských lodí a rybářů to považuje za proveditelné, bude užívat ustanovení této úmluvy i na obchodní námořní rybolov.

3. V případě pochybnosti, zda se nějaké lodi používá k obchodní námořní plavbě nebo obchodnímu námořnímu rybolovu pro účely této úmluvy, otázka bude rozhodnuta příslušným orgánem po projednání se zúčastněnými organizacemi rejdařů, námořníků a rybářů.

4. Pro účely této úmluvy výraz „námořník“ znamená každou osobu, která je jakýmkoli způsobem zaměstnána na palubě námořní lodi, na niž se vztahuje úmluva.

Článek 2

Tato úmluva bude provedena vnitrostátním zákonodárstvím, kolektivními smlouvami, pracovními řády, rozhodčími výroky nebo soudními rozhodnutími nebo jiným způsobem odpovídajícím vnitrostátním podmínkám.

Článek 3

Každý členský stát stanoví vnitrostátním zákonodárstvím odpovědnost rejdařů za udržování lodí v náležitých zdravotních a hygienických podmínkách.

Článek 4

Každý členský stát zajistí, že budou přijata opatření na ochranu zdraví a pro lékařskou péči o námořníky. Tato opatření mají:

- a) zabezpečit uplatnění všech všeobecných ustanovení o ochraně zdraví v zaměstnání a o lékařské péči, která mají význam pro námořníky, jakož i zvláštních ustanovení o práci na lodích pro námořníky;
- b) být zaměřena na to, aby námořníkům byla zabezpečena ochrana zdraví a lékařská péče pokud možno stejná, jaké požívají pracovníci na souši;
- c) zaručit námořníkům právo navštívit lékaře v přístavech, kde loď zastavuje, tam, kde je to uskutečnitelné;
- d) zabezpečit, aby ve shodě s vnitrostátním zákonodárstvím a praxí námořníkům zapsaným mezi členy posádky byla bezplatně poskytována lékařská péče a ochrana jejich zdraví;
- e) nebýt omezena jen na ošetřování nemocných nebo zraněných námořníků, ale mají rovněž zahrnovat preventivní opatření a věnovat zvláštní pozornost vypracování programů na podporu zdraví a zdravotní výchovy, tak aby sami námořníci mohli činně přispívat ke zmenšení výskytu nemocí, jimiž mohou být postiženi.

Článek 5

1. Každá loď, na niž se vztahuje tato úmluva, musí mít na palubě lékárníčku.

2. Obsah námořní lékárníčky a zdravotnické vybavení, které musí být na lodi, stanoví příslušný orgán s přihlédnutím ke skutečnosti, jako je například druh lodi, počet osob na palubě a povaha, určení a trvání cesty.

3. Při stanovení nebo změně vnitrostátních ustanovení o obsahu lodní lékárníčky a zdravotnickém vybavení, které musí být na lodi, příslušný orgán má přihlížet k mezinárodním doporučením, která se věci týkají, jako například k nejnovějšímu vydání Mezinárodní lékařské příručky pro lodi a Seznamu hlavních léků, uveřejněným Světovou zdravotnickou organizací, jakož i k pokrokům v lékařských znalostech a k uznávaným metodám ošetřování.

4. Lodní lékárníčka a její obsah, jakož i zdravotnické vybavení, které má být na lodi, mají být náležitě udržovány a pravidelně přezkušovány v obdobích nepřesahujících dvanáct měsíců zodpovědnými osobami určenými příslušným orgánem, které budou přezkušovat expirační lhůty léčiv a podmínky jejich skladování.

5. Příslušný orgán má pečovat o to, aby obsah lodní lékárníčky byl sepsán a označen nálepkami s druhovými názvy vedle značkového názvu, expirační dobou a podmínkami skladování a odpovídal lékařské příručce vnitrostátně užívané.

6. Příslušný orgán má zajistit, pokud náklad označený jako nebezpečný, není zahrnut do posledního vydání Lékařské příručky první pomoci při nehodách způsobených nebezpečným zbožím, vydané Mezinárodní námořní organizací, aby kapitán, námořníci a jiné zúčastněné osoby měli k dispozici potřebné informace o povaze látek, nebezpečích s nimi spojených, o potřebných osobních ochranných pomůckách, vhodných lékařských postupech a speciálních prohlídkách. Takové speciální prohlídky a osobní ochranné pomůcky mají být na lodi, kdykoliv se dopravuje nebezpečné zboží.

7. V případech nutnosti a když lék předepsaný kvalifikovaným lékařským personálem pro některého námořníka není v lodní lékárníčce, rejdař má učinit všechna opatření, aby jej získal co nejdříve.

Článek 6

1. Každá loď, na niž se vztahuje tato úmluva, má být vybavena lodní lékařskou příručkou zavedenou příslušným orgánem.

2. Lékařská příručka má objasnit, jak se má užívat obsahu lodní lékárníčky, a být sestavena tak, aby umožnila jiným osobám než lékaři poskytnout péči ne-

mocným nebo zraněným na lodi, po poradě s lékařem provedené pomocí radia nebo družice nebo bez ní.

3. Při přijímání nebo změně lodní lékařské příručky příslušný orgán má přihlížet k mezinárodním doporučením v této oblasti, jako například k nejnovějšímu vydání Mezinárodní lodní lékařské příručky a Příručky o poskytování nutné lékařské pomoci při úrazech způsobených nebezpečným zbožím.

Článek 7

1. Příslušný orgán má zajistit předem stanoveným způsobem, že lékařské porady lodím na moři prostřednictvím radia nebo družice, včetně porad se specialisty, budou dostupné v kteroukoli denní nebo noční hodinu.

2. Lékařské poradenství včetně přenosu lékařských sdělení prostřednictvím radia nebo družice mezi lodí a osobami na souši, které dávají rady, má být bezplatně zajištěno pro všechny lodi, ať jsou zapsány na kterémkoli území.

3. Aby se zajistilo co nejlepší využití zařízení dostupných pro lékařské poradenství prostřednictvím radia nebo družice:

- a) všechny lodi, na něž se vztahuje tato úmluva a které jsou vybaveny radiovým zařízením, mají mít úplný seznam radiových stanic, od nichž lze obdržet lékařské rady;
- b) všechny lodi, na něž se vztahuje tato úmluva a jež jsou vybaveny sdělovacím systémem prostřednictvím družice, mají mít úplný seznam pobřežních stanic, jejichž prostřednictvím lze obdržet lékařské rady;
- c) seznamy musí odpovídat současnému stavu a být uloženy u osoby odpovědné za spojení.

4. Personál lodi, který žádá lékařské porady prostřednictvím radia nebo družice, musí být vyškolen v užívání lodní lékařské příručky a lékařské části posledního vydání Mezinárodního kódu signálů uveřejněného Mezinárodní námořní organizací, aby byl s to rozumět druhu informací, jež potřebuje lékař poskytující radu, jakož i radě, kterou obdržel.

5. Příslušný orgán má zajistit, aby lékaři poskytující lékařské porady podle tohoto článku získali vhodné vzdělání a byli informováni o podmínkách na lodi.

Článek 8

1. Každá loď se sto nebo více námořníky na palubě, na niž se vztahuje tato úmluva a které se obvykle užívá pro mezinárodní plavby trvající déle než tři dni, má mít mezi členy posádky jednoho lékaře pověřeného lékařskou péčí.

2. Vnitrostátní zákonodárství má určit, a to zejména se zřetelem ke skutečnostem, jako jsou například délka, povaha a podmínky cesty a počet námořníků, které další lodi mají mít lékaře jako člena posádky.

Článek 9

1. Každá loď, na niž se vztahuje tato úmluva a která nemá na palubě žádného lékaře, musí mít za členy posádky jednu nebo více osob, které jsou v rámci svých normálních povinností pověřeny také lékařskou péčí a správou léčiv.

2. Osoby, jež jsou pověřeny lékařskou péčí na lodi a které nejsou lékaři, musely úspěšně dokončit kurs teoretického a praktického školení v poskytování lékařské péče schválený příslušnými orgány. Tento kurs má obsahovat:

- a) pro lodi o nosnosti méně než 1600 brutto tun, které normálně jsou s to dosáhnout odborné lékařské péče a zdravotních zařízení během osmi hodin, základní výcvik, který umožní takovým osobám poskytnout okamžité a účinné lékařské ošetření a použít lékařských rad poskytnutých prostřednictvím radia nebo družice v případě nehod nebo nemocí, které se mohou na lodi vyskytnout;
- b) pro všechny ostatní lodi vyšší zdravotnický výcvik, obsahující praktický výcvik v oddělení nemocnice pro náhlé příhody nebo pro úrazy, pokud je to možné, a výcvik v takových postupech na záchranu života, jako intravenózní terapie, které umožní takovým osobám účinně se podílet na koordinovaných programech lékařského ošetření na lodích na moři a poskytovat nemocným a zraněným lékařskou péčí na uspokojivé úrovni po dobu, po kterou pravděpodobně zůstanou na lodi. Kdykoli je to možné, takový výcvik má být poskytován pod dohledem lékaře, který má důkladné znalosti a vědomosti o zdravotních problémech námořníků a jejich povolání, včetně odborných znalostí o lékařských službách poskytovaných prostřednictvím radia nebo družice.

3. Kursy zmíněné v tomto článku se mají opírat o poslední vydání Mezinárodní lékařské příručky pro lodi, Mezinárodní příručky o první pomoci při nehodách s nebezpečným zbožím, Mezinárodních směrnic o námořním výcviku vydaných Mezinárodní námořní organizací a zdravotnického oddílu Mezinárodního kódu signálů, jakož i podobných vnitrostátních příruček.

4. Osoby zmíněné v odstavci 2 tohoto článku a všichni ostatní námořníci určení příslušným orgánem musí zhruba jednou za pět let navštěvovat kursy, které jim umožní udržovat a zvyšovat si jejich znalosti a odbornost a být na úrovni nového vývoje.

5. Všichni námořníci mají obdržet během svého odborného výcviku instruktaž o opatřeních, jež je třeba okamžitě podniknout při úrazu nebo jiném naléhavém zdravotním případě, k němuž došlo na lodi.

6. Kromě jedné nebo více osob pověřených zdravotní péčí na lodi, jeden nebo více stanovených členů posádky má obdržet základní zdravotnický výcvik, který jim umožní okamžitě podniknout účinná opatření v případě nehody nebo nemoci, k nimž může dojít na lodi.

Článek 10

Každá loď, na kterou se vztahuje tato úmluva, má pokud možno poskytnout veškerou možnou lékařskou pomoc jiným lodím, které by o ni požádaly.

Článek 11

1. Na každé lodi o nosnosti 500 nebo více brutto tun s 15 nebo více námořníky a podnikající cestu trvající déle než tři dny, má být zajištěn oddělený prostor pro nemocné. Příslušný orgán může stanovit výjimky z tohoto ustanovení pro lodi určené pro pobřežní plavbu.

2. Tohoto článku se, pokud je to vhodné a uskutečnitelné, použije na lodi o nosnosti 200 až 500 brutto tun a na remorkéry.

3. Tento článek se nevztahuje na lodi poháněné především plachtami.

4. Prostor pro nemocné musí být umístěn tak, aby do něho byl snadný přístup, aby nemocní byli pohodlně uloženi a aby mohli obdržet potřebnou péči za každého počasí.

5. Prostor pro nemocné má být pojat tak, aby umožňoval porady a poskytnutí první pomoci.

6. Vstup, lůžka, osvětlení, větrání, vytápění a zásobování vodou musí být uzpůsobeny tak, aby zajistily pohodlí a usnadnily ošetřování nemocných.

7. Příslušný orgán stanoví počet lůžek v prostoru pro nemocné.

8. Toalety pro výlučnou potřebu nemocných budou umístěny v prostoru pro nemocné nebo v jeho bezprostřední blízkosti.

9. Prostor pro nemocné smí být užíván toliko k ošetřování nemocných.

Článek 12

1. Příslušný orgán stanoví pro potřebu lékařů na lodi, kapitánů nebo osob pověřených lékařskou péčí na lodi a nemocnic a lékařů na souši jednotný formulář lékařské zprávy pro námořníky.

2. Vzorový formulář musí být sestaven tak, aby usnadňoval výměnu lékařských a souvisejících informací

o jednotlivých námořnících mezi lodí a souší v případě nemoci nebo úrazu.

3. Informace v lékařské zprávě se mají považovat za důvěrné a smí jich být užito jen, aby se ulehčilo ošetřování námořníků.

Článek 13

1. Členské státy, pro které tato úmluva je v platnosti, mají navzájem spolupracovat při prosazování ochrany zdraví námořníků a lékařské péče na lodích.

2. Tato spolupráce by se měla zaměřit:

- a) na rozvoj a koordinaci pátracích a záchranných opatření a organizování rychlé lékařské pomoci a evakuace na moři pro těžce nemocné nebo zraněné na lodí pomocí takových prostředků, jako jsou například soustavy pravidelných hlášení o poloze lodí, záchranná koordinační střediska a záchranné služby pomocí vrtulníků podle ustanovení Mezinárodní úmluvy z r. 1979 o pátrání a záchrane na moři, jakož i podle Příručky pro pátrání a záchranu pro obchodní lodí a podle Příručky MNO pro pátrání a záchranu, vypracovaných Mezinárodní námořní organizací;
- b) na co nejlepší využití rybářských lodí, na nichž je lékař, a stacionárních plavidel na moři, které mohou poskytovat prostory pro nemocné a záchranné prostředky;
- c) na sestavení a další vedení mezinárodního seznamu lékařů a dostupných zařízení pro lékařské ošetření, která na celém světě jsou k dispozici pro poskytování léčebné péče námořníkům v nutných případech;
- d) na vylovení námořníků v přístavech v nezbytných případech;
- e) na repatriaci námořníků hospitalizovaných v cizině, jakmile ji lze uskutečnit, podle stanoviska ošetřujících lékařů s přihlédnutím k přáním a potřebám námořníka;
- f) na zajištění osobní pomoci námořníkům během repatriace podle stanoviska ošetřujících lékařů s přihlédnutím k přáním a potřebám námořníka;
- g) na zřízení zkušebních zdravotnických středisek pro námořníky pověřených
  - i) prováděním šetření o zdravotním stavu, o lékařském ošetřování a o preventivní zdravotní péči o námořníky;
  - ii) školením lékařského personálu a personálu zdravotních služeb v námořním lékařství;
- h) na shromažďování a vyhodnocování statistických údajů o pracovních úrazech, nemocech z povolání a úmrtích námořníků a na jejich integraci do kteréhokoli vnitrostátního systému statistik o pracov-

ních úrazech, nemocech z povolání a úmrtích jiných kategorií pracovníků a jejich harmonizaci;

- i) na organizování mezinárodních výměn technických informací, výcvikového materiálu a vyučovacího personálu, jakož i mezinárodních výcvikových kursů, seminářů a pracovních skupin;
- j) na zabezpečení zdravotnických služeb a lékařských, léčebných a preventivních služeb všem námořníkům, zvláště pro ně určených, v přístavech, nebo na poskytnutí všeobecných zdravotních lékařských služeb a rehabilitace;
- k) na zajištění přepravy mrtvol nebo popela zemřelých námořníků do vlasti podle přání jejich nejbližších příbuzných.

3. Mezinárodní spolupráce v oblasti ochrany zdraví a lékařské péče o námořníky má se zakládat na dvoustranných nebo mnohostranných smlouvách nebo poradách mezi členskými státy.

Článek 14

Formální ratifikace této úmluvy budou oznámeny generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce a jím zapsány.

Článek 15

1. Tato úmluva zavazuje toliko členské státy Mezinárodní organizace práce, jejichž ratifikace byla zapsána generálním ředitelem.

2. Nabude účinnosti dvanáct měsíců poté, kdy generální ředitel zapíše ratifikace dvou členských států.

3. Pro každý členský stát tato úmluva nabude účinnosti dvanáct měsíců od data, kdy jeho ratifikace byla zapsána.

Článek 16

1. Každý členský stát, který ratifikoval tuto úmluvu, může ji vypovědět po uplynutí deseti let ode dne, kdy tato úmluva po prvé nabyla účinnosti, písemným sdělením generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce, který je zapíše. Výpověď nabude účinnosti jeden rok po dni, kdy byla zapsána.

2. Každý členský stát, jenž ratifikoval tuto úmluvu a který nepoužije práva ji vypovědět podle tohoto článku během roku následujícího po uplynutí období deseti let, jak uvedeno v předchozím odstavci, bude vázán úmluvou na další desetileté období a poté ji bude moci vypovědět vždy po uplynutí desetiletého období za podmínek uvedených v tomto článku.

Článek 17

1. Generální ředitel Mezinárodního úřadu práce oznámí všem členským státům Mezinárodní organizace práce zápis všech ratifikací a výpovědí, které mu členové organizace sdělí.

2. Když bude členským státům Organizace sdělovat zápis druhé ratifikace, jež mu byla oznámena, generální ředitel upozorní členské státy Organizace na datum, kdy tato úmluva nabude účinnosti.

Článek 18

Generální ředitel Mezinárodního úřadu práce oznámí generálnímu tajemníkovi Spojených národů k zápisu podle článku 102 Charty Spojených národů úplné údaje o všech ratifikacích a výpovědích, které zapsal podle ustanovení předchozích článků.

Článek 19

Vždy, bude-li to považovat za nutné, Správní rada Mezinárodního úřadu práce předloží generální konferenci zprávu o provádění této úmluvy a přezkoumá,

zda je záhodno dát na pořad jednání generální konference otázku její úplné nebo částečné revize.

Článek 20

1. Přijme-li generální konference novou úmluvu revidující úplně nebo částečně tuto úmluvu a neustanoví-li nová úmluva jinak:

- a) ratifikace nové revidující úmluvy členským státem způsobí ipso iure okamžitou výpověď této úmluvy bez ohledu na ustanovení článku 16, a to s výhradou, že nová revidující úmluva nabude účinnosti;
- b) od doby, kdy nová revidující úmluva nabude účinnosti, tato úmluva přestane být členským státům otevřena k ratifikaci.

2. Tato úmluva však zůstane v platnosti co do formy a obsahu pro ty členské státy, které ji ratifikovaly a které neratifikovaly revidující úmluvu.

Článek 21

Anglické a francouzské znění této úmluvy mají stejnou platnost.

OPATŘENÍFEDERÁLNÍCH ORGÁNŮ A ORGÁNŮ REPUBLIK

O P A T Ř E N Í

Federálního výboru pro životní prostředí

ze dne 1. října 1991

k zákonu č. 309 ze dne 9. července 1991 o ochraně ovzduší před znečišťujícími látkami

Federální výbor pro životní prostředí podle § 5 odst. 4 zákona č. 309/1991 Sb., o ochraně ovzduší před znečišťujícími látkami, vyhlašuje:

- Seznam znečišťujících látek (příloha č. 1),
- Kategorizaci zdrojů znečišťování (příloha č. 2),
- Emisní limity pro vybrané znečišťující látky u vy-

braných technologií a zařízení a emisní limity všeobecně platné (příloha č. 3),

- Imisní limity pro znečišťující látky (příloha č. 4),
- Doporučené zvláštní imisní limity pro vyhlásování regulačních stupňů (příloha č. 5).

Ministr – předseda
Federálního výboru pro životní prostředí:
Ing. Vavroušek CSc. v. r.

Opatřením Federálního výboru pro životní prostředí k zákonu o ochraně ovzduší před znečišťujícími látkami (zákon č. 309/1991 Sb., ze dne 9. července 1991, § 5 odst. 4) se vyhláší seznam znečišťujících látek, kategorizace zdrojů znečišťování a emisní a imisní limity pro vybrané znečišťující látky, platné na celém území České a Slovenské Federativní Republiky.

Příloha č. 1

SEZNAM ZNEČIŠŤUJÍCÍCH LÁTEK

Skupina	Znečišťující látky	Stanoven limit Emisní	Imisní	Skupina	Znečišťující látky	Stanoven limit Emisní	Imisní
0. skupina	Základní znečišťující látky						
	tuhé znečišťující látky	*	*	2. podskupina	selen a jeho sloučeniny vyjádřené jako Se	*	
	oxid siřičitý	*	*		tellur a jeho sloučeniny vyjádřené jako Te	*	
	oxidy dusíku	*	*	3. podskupina	antimon a jeho sloučeniny vyjádřené jako Sb	*	
	oxid uhelnatý	*	*		čín a jeho sloučeniny vyjádřené jako Sn	*	
	ozon		*		fluoridy vyjádřené jako F ⁻	*	
	pachové látky		*		chrom (mimo Cr ^{VI}) vyjádřené jako Cr	*	
1. skupina	Znečišťující látky s karcinogenním účinkem				kyanidy vyjádřené jako CN ⁻	*	
1. podskupina	azbest	*			mangan a jeho sloučeniny vyjádřené jako Mn	*	
	benzo(a)pyren	*			měď a její sloučeniny vyjádřené jako Cu	*	*
	2-naftylamin	*			olovo a jeho sloučeniny vyjádřené jako Pb	*	
	beryllium a jeho sloučeniny vyjádřené jako Be	*			vanad a jeho sloučeniny vyjádřené jako V	*	
	kadmium a jeho sloučeniny vyjádřené jako Cd	*	*		zinek a jeho sloučeniny vyjádřené jako Zn	*	
2. podskupina	arsen a jeho sloučeniny vyjádřené jako As	*		3. skupina	Plynné znečišťující anorganické látky		
	chrom Cr ^{VI} a jeho sloučeniny	*		1. podskupina	stibin (antimonovodík)	*	
	kobalt a jeho sloučeniny vyjádřené jako Co	*			arsan (arsanovodík)	*	
	nikl a jeho sloučeniny vyjádřené jako Ni	*			fosfan (fosforovodík)	*	
3. podskupina	akrylonitril	*			fosgen	*	
	benzen	*			chlorkyan	*	
	1, 3-butadien	*		2. podskupina	brom a jeho plynné sloučeniny jako HBr	*	
	1, 2-dibromethan	*			fluor a jeho plynné sloučeniny jako HF	*	
	epichlorhydrin	*			chlór	*	
	etylenoxid	*			kyanovodík	*	
	hydrazin	*			sulfan (sirovodík)	*	
	propylenoxid	*		3. podskupina	amoniak	*	
	vinylchlorid	*			anorganické plynné sloučeniny chloru vyjádřené jako HCl	*	
2. skupina	Tuhé znečišťující anorganické látky						
1. podskupina	rtuť a její sloučeniny vyjádřené jako Hg	*					
	thallium a jeho sloučeniny vyjádřené jako Tl	*					

Skupina	Znečišťující látky	Stanoven limit Emisní Imisní	Skupina	Znečišťující látky	Stanoven limit Emisní Imisní
4. skupina	Organické plyny a páry			1, 1, 1-trichlorethan	*
				trichlorethylen	*
				vinylacetát	*
				xylen	*
1. podskupina	acetaldehyd	*			
	anilin	*			
	benzylchlorid	*			
	diethylamin	*			
	1, 2-dichlorethan	*	3. podskupina	aceton	*
	dichloethylen	*		alkylalkoholy	*
	dimethylamin	*		bifenyl	*
	ethanolamin	*		2-butanon	*
	ethylakrylát	*		butylacetát	*
	fenol	*		dibutylether	*
	formaldehyd	*		dietylexer	*
	kresoly	*		difenylether	*
	kyselina akrylová	*		dichlordifluormethan	*
	kyselina mravenčí	*		1, 2-dichlorethylen	*
	merkaptany	*		dichlormethan	*
	methylakrylát	*		diizopropylether	*
	methylamin	*		dimetylexer	*
	nitrobenzen	*		ethylacetát	*
	nitrofenoly	*		etylenglykol	*
	nitrokresoly	*		4-hydroxy-4-ethyl-2-pentanon	*
	nitrotoluen	*		chlorethan	*
	pyridin	*		methylester kyseliny benzoové	*
	sírouhlík	*		4-methyl-2-pentanol	*
	tetrachlorethan	*		N-methylpyrolidon	*
	tetrachlorethylen	*		olefiny s výjimkou 1, 3-butadienu	*
	tetrachlormethan	*		parafiny s výjimkou methanu	*
	thioethery	*		trichlorfluormethan	*
	toluidin	*			
	trichlormethan	*			
2. podskupina	benzaldehyd	*			
	butylaldehyd	*			
	1, 4-dichlorbenzen	*			
	1, 1-dichlorethan	*			
	ethylbenzen	*			
	furfural	*			
	chlorbenzen	*			
	2-chloropren	*			
	2-chlorpropan	*			
	izopropylbenzen	*			
	kyselina octová	*			
	methylacetát	*			
	methylmetakrylát	*			
	1-methylnaftalen	*			
	2-methylnaftalen	*			
	naftalen	*			
	styren	*			
	toluen	*			

Vysvětlivky:

* – pro znečišťující látku je stanoven limit tímto opatřením

Poznámka:

- Kategorizace znečišťujících látek uvedených v tomto seznamu je provedena především podle míry jejich negativního vlivu na zdraví člověka a jiných živých organismů; pomocným kritériem je množství a způsob výskytu těchto látek.
- Názvosloví dle literatury:
  - Klikorka J., Hanzlík J.: Názvosloví anorganické chemie. Academia, Praha 1987.
  - Bláha K. a kol.: Nomenklatura organické chemie. Academia, Praha 1974.

KATEGORIZACE ZDROJŮ ZNEČIŠŤOVÁNÍ

1. Palivoenergetický průmysl

- 1.1. Velké zdroje znečišťování [§ 3 písm. a)]
  - 1.1.1. Technologické objekty obsahující stacionární zařízení ke spalování paliv o jmenovitém tepelném výkonu vyšším než 5 MW
  - 1.1.2. Třídění a úprava uhlí, briketárny
  - 1.1.3. Výroba koksu
  - 1.1.4. Výroba energetických plynů (generátorový plyn, svítiplyn) a syntézních plynů
- 1.2. Střední zdroje znečišťování [§ 3 písm. b)]
  - 1.2.1. Technologické objekty obsahující stacionární zařízení ke spalování paliv o jmenovitém tepelném výkonu od 0,2 do 5 MW

2. Výroba a zpracování kovů

- 2.1. Velké zdroje znečišťování [§ 3 písm. a)]
  - 2.1.1. Úprava rud železných a manganových
  - 2.1.2. Výroba surového železa, vysoké pece
  - 2.1.3. Výroba oceli (konvertory, Siemens-Martinové pece, dvounístějové tandemové pece, elektrické pece, März-Böhlenovy pece)
  - 2.1.4. Výroba litiny
  - 2.1.5. Úprava rud neželezných kovů
  - 2.1.6. Výroba lehkých kovů a jejich slitin (hořčík, hliník, berylium)
  - 2.1.7. Zpracování neželezných kovů a jejich slitin včetně ferroslitin (mimo uvedených v bodě 2.2.)
- 2.2. Střední zdroje znečišťování [§ 3 písm. b)]
  - 2.2.1. Hutní druhovýroba (válcovny, drátovny, kovárny)
  - 2.2.2. Ostatní speciální hutní výroby
  - 2.2.3. Výroba kovů s nízkou teplotou tání a jejich slitin (zinek, kadmium, cín, antimon, olovo, rtuť, vizmut)
  - 2.2.4. Výroba kovů se střední teplotou tání a jejich slitin (mangan, měď, kobalt, nikl)
  - 2.2.5. Výroba kovů s vysokou teplotou tání a jejich slitin (titan, vanad, chrom, niob, molybden, wolfram)
  - 2.2.6. Výroba ušlechtilých kovů a jejich slitin (stříbro, zlato, osmium, platina, paladium, iridium)
  - 2.2.7. Výroba a zpracování ostatních neželezných kovů a jejich slitin (polovodičové – křemík, selen, germanium; alkalické – sodík, vápník, draslík, rubidium, cesium, baryum)
  - 2.2.8. Moření a galvanické pokovování (úpravy povrchů, fosfatizace, smaltování)

3. Výroba nekovových minerálních produktů

- 3.1. Velké zdroje znečišťování [§ 3 písm. a)]
  - 3.1.1. Azbest a výrobky z azbestu
  - 3.1.2. Výroba cementu
  - 3.1.3. Výroba vápna
  - 3.1.4. Obalovny živičných směsí a mísírny živíc
  - 3.1.5. Výroba skla a sklářských výrobků, skleněná a ostatní minerální vlákna
  - 3.1.6. Výroba magnezitu a bazických žáruvzdorných materiálů
- 3.2. Střední zdroje znečišťování [§ 3 písm. b)]
  - 3.2.1. Výroba a zpracování organokřemičitých materiálů
  - 3.2.2. Kamenolomy a zpracování kamene
  - 3.2.3. Zpracování silikátových surovin
  - 3.2.4. Výroba lehkých plniv do betonu
  - 3.2.5. Výroba nepálených zdících materiálů a prefabrikátů
  - 3.2.6. Cihelny
  - 3.2.7. Výroba žáruvzdorných výrobků (šamotárny)
  - 3.2.8. Úprava materiálu pro keramiku a kaolínky
  - 3.2.9. Výroba keramiky a porcelánu
  - 3.2.10. Těžba a zpracování křemeliny
  - 3.2.11. Zpracování skla a výroba bižuterie

4. Chemický průmysl

- 4.1. Velké zdroje znečišťování [§ 3 písm. a)]
  - 4.1.1. Výroba pohonných hmot, mazadel a ostatních výrobků z ropy
  - 4.1.2. Výroba alifatických a aromatických uhlovdíků (petrochemické zpracování ropy)
  - 4.1.3. Výroba vedlejších produktů z tepelného zpracování ropy
  - 4.1.4. Výroba syntetických alkoholů, ketonů a organických kyselin
  - 4.1.5. Výroba barvářských polotovarů a organických barev
  - 4.1.6. Výroba výbušnin
  - 4.1.7. Výroba farmaceutických surovin a léčiv
  - 4.1.8. Výroba organických halogenových sloučenin
  - 4.1.9. Výroba a zpracování polymerů
  - 4.1.10. Výroba celulózy a jejich derivátů
  - 4.1.11. Výroba a zpracování viskózy
  - 4.1.12. Výroba a zpracování nátěrových hmot
  - 4.1.13. Výroba pesticidů a herbicidů
  - 4.1.14. Výroba gumárenských pomocných přípravků
  - 4.1.15. Výroba a zpracování chlóru

- 4.1.16. Výroba kyseliny chlorovodíkové
- 4.1.17. Výroba síry (Clausův proces)
- 4.1.18. Výroba a zpracování kyseliny sírové
- 4.1.19. Výroba amoniaku a močoviny
- 4.1.20. Výroba kyseliny dusičné a jejích solí
- 4.1.21. Výroba kyseliny fosforečné a jejích solí
- 4.1.22. Výroba anorganických pigmentů
- 4.1.23. Výroba průmyslových hnojiv
- 4.1.24. Výroba kyanovodíků, kyanidů a rhodanidů
- 4.1.25. Výroba sody a chloridu amonného
- 4.1.26. Výroba karbidu vápnicku a ostatní chemické výroby

- 4.2. Střední zdroje znečišťování [§ 3 písm. b)]
- 4.2.1. Výroba a zpracování pryže
- 4.2.2. Výroba mýdel, saponátů a kosmetiky
- 4.2.3. Výroba jedlých tuků a olejů
- 4.2.4. Výroba klišu a lepidel
- 4.2.5. Výroba glazur, frit a barvítek
- 4.2.6. Výroba a zpracování papíru
- 4.2.7. Výroba střešních izolačních materiálů a podlahovin

5. Zpracování odpadu

- 5.1. Velké zdroje znečišťování [§ 3 písm. a)]
- 5.1.1. Zařízení pro spalování komunálního odpadu
- 5.1.2. Zařízení pro spalování zvláštního, zejména nebezpečného odpadu
- 5.2. Střední zdroje znečišťování [§ 3 písm. b)]
- 5.2.1. Skládky odpadu
- 5.2.2. Kompostárny
- 5.2.3. Krematoria

6. Ostatní průmysl a zařízení

- 6.1. Velké zdroje znečišťování [§ 3 písm. a)]
- 6.1.1. Velkovýkrmny hospodářských zvířat
- 6.1.2. Veterinární asanační zařízení
- 6.2. Střední zdroje znečišťování [§ 3 písm. b)]
- 6.2.1. Zpracování dřeva
- 6.2.2. Výroba plsti
- 6.2.3. Koželužny
- 6.2.4. Výroba průmyslových hnojiv
- 6.2.5. Lakovny

Příloha č. 3

EMISNÍ LIMITY

A) Emisní limity pro vybrané znečišťující látky u vybraných technologií a zařízení (dle § 5 odst. 4)

Na vybrané technologie a zařízení uvedené v části A) této přílohy se nevztahují emisní limity všeobecně platné, uvedené v části B) této přílohy.

1. Technologické objekty obsahující stacionární zařízení ke spalování paliv o jmenovitém tepelném výkonu vyšším než 5 MW (elektrárny, tepelárny, výtopny)

Tímto opatřením jsou stanoveny emisní limity podle jmenovitého tepelného výkonu zařízení. Pro účely stanovení emisních limitů se za zařízení považují skupiny kotlů v určité technologické jednotce, jejichž jednotlivé tepelné výkony jsou nižší než 50 MW anebo jednotlivé kotle o tepelném výkonu 50 MW a vyšším. Jestliže je v určité technologické jednotce pouze jeden kotel o tepelném výkonu nižším než 50 MW, stanoví se emisní limity podle jeho tepelného výkonu.

Při spalování jiných druhů tuhých a kapalných paliv než jsou paliva fosilní a paliva z nich vyrobená (černé a hnědé uhlí, lignit, koks, dřevo, nafta a topné oleje) v kotlích instalovaných v energetických závodních i komunálních elektrárnách, teplárnách a výtopnách musí být dodrženy emisní limity pro zařízení pro spalování odpadu.

1.1. Spalování tuhých paliv

Obecné podmínky

Všechny emisní limity, uvedené v odstavci 1.1, platí pro koncentrace přepočtené na suchý plyn při normálních podmínkách 101,32 kPa a 0°C a pro obsah kyslíku ve spalinách ve výši 6 %. Odchylně od tohoto ustanovení při spalování dřevního odpadu se koncentrace přepočítávají na obsah kyslíku ve spalinách ve výši 11 %.

1.1.1. Emisní limity pro tuhé znečišťující látky

a) u zařízení na spalování tuhých paliv o tepelném

výkonu 50 MW a vyšším nesmí hmotnostní koncentrace tuhých znečišťujících látek v nosném plynu překročit 100 mg/m³,

- b) u zařízení na spalování tuhých paliv o tepelném výkonu vyšším než 5 MW až do 50 MW nesmí hmotnostní koncentrace tuhých znečišťujících látek překročit hodnotu 150 mg/m³.

1.1.2. Emisní limity pro oxid siřičitý

- a) u zařízení na spalování tuhých paliv o tepelném výkonu vyšším než 300 MW nesmí hmotnostní koncentrace oxidu siřičitého v nosném plynu překročit 500 mg/m³. Není-li možné této hodnoty dosáhnout bez odsíření spalin, musí být koncentrace oxidu siřičitého v nosném plynu omezena tak, že nebude vyšší než 15 % hodnoty bez odsíření,
- b) u zařízení na spalování tuhých paliv o tepelném výkonu od 50 MW do 300 MW včetně nesmí hmotnostní koncentrace oxidu siřičitého v nosném plynu překročit 1700 mg/m³. Není-li možné této hodnoty dosáhnout bez odsíření spalin, musí být koncentrace oxidu siřičitého v nosném plynu omezena tak, že nebude vyšší než 30 % hodnoty bez odsíření,
- c) u zařízení na spalování tuhých paliv o tepelném výkonu vyšším než 5 MW až do 50 MW nesmí hmotnostní koncentrace oxidu siřičitého v nosném plynu překročit 2500 mg/m³.

Poznámka:

Spalovací zařízení může být provozováno i při výpadku zařízení k omezení emisí oxidu siřičitého, nepřekročí-li doba výpadku 96 po sobě následujících hodin a během kalendářního roku celkem 360 hodin.

1.1.3. Emisní limit pro oxidy dusíku

U zařízení na spalování tuhých paliv o tepelném výkonu vyšším než 5 MW nesmí hmotnostní koncentrace oxidů dusíku v nosném plynu po přepočtu na oxid dusičitý (NO₂) překročit 650 mg/m³, pro výtavné kotle 1100 mg/m³.

1.1.4. Emisní limit pro oxid uhelnatý

U zařízení na spalování tuhých paliv o tepelném výkonu 50 MW a vyšším nesmí hmotnostní koncentrace oxidu uhelnatého v nosném plynu překročit 250 mg/m³.

1.1.5. Emisní limit pro organické látky

Při spalování kůry, dřeva a dřevního odpadu v zařízení o tepelném výkonu vyšším než 5 MW nesmí emise sumy organických látek vyjádřených jako C v nosném plynu překročit hodnotu 50 mg/m³.

1.2. Spalování kapalných paliv

Obecné podmínky

Všechny emisní limity v odstavci 1.2. platí pro koncentrace přepočtené na suchý plyn při normálních podmínkách 101,32 kPa a 0°C a pro obsah kyslíku ve spalinách ve výši 3 %.

1.2.1. Emisní limity pro tuhé znečišťující látky

- a) u zařízení na spalování kapalných paliv o tepelném výkonu 50 MW a vyšším nesmí hmotnostní koncentrace tuhých znečišťujících látek v nosném plynu překročit 50 mg/m³,
- b) u zařízení na spalování kapalných paliv o tepelném výkonu vyšším než 5 MW až do 50 MW nesmí hmotnostní koncentrace tuhých znečišťujících látek v nosném plynu překročit 100 mg/m³.

1.2.2. Emisní limity pro oxid siřičitý

- a) u zařízení na spalování kapalných paliv o tepelném výkonu vyšším než 300 MW nesmí hmotnostní koncentrace oxidu siřičitého v nosném plynu překročit 500 mg/m³. Není-li možné této hodnoty dosáhnout bez odsíření spalin, musí být koncentrace oxidu siřičitého v nosném plynu omezena tak, aby nebylo překročeno 15 % hodnoty bez odsíření,
- b) u zařízení na spalování kapalných paliv o tepelném výkonu vyšším než 5 MW až do 300 MW včetně nesmí hmotnostní koncentrace oxidu siřičitého v nosném plynu překročit 1700 mg/m³.

Poznámka:

Spalovací zařízení může být provozováno i při výpadku zařízení pro omezování emisí oxidu siřičitého, nepřekročí-li doba výpadku 96 po sobě následujících hodin a během kalendářního roku celkem 360 hodin.

1.2.3. Emisní limit pro oxidy dusíku

U zařízení na spalování kapalných paliv o tepelném výkonu vyšším než 5 MW nesmí hmotnostní koncentrace oxidů dusíku v nosném plynu po přepočtu na oxid dusičitý (NO₂) překročit 450 mg/m³.

1.2.4. Emisní limit pro oxid uhelnatý

U zařízení na spalování kapalných paliv o tepelném výkonu vyšším než 5 MW nesmí hmotnostní koncentrace oxidu uhelnatého překročit 175 mg/m³.

1.3. Spalování plynných paliv

Obecné podmínky

Všechny emisní limity uvedené v odstavci 1.3. pla-

tí pro koncentrace přepočtené na suchý plyn při normálních podmínkách 101,32 kPa a 0°C a pro obsah kyslíku ve spalínách ve výši 3 %.

1.3.1. Emisní limit pro tuhé znečišťující látky

U zařízení na spalování plyných paliv o tepelném výkonu vyšším než 5 MW nesmí hmotnostní koncentrace tuhých znečišťujících látek v nosném plynu překročit 10 mg/m³.

1.3.2. Emisní limit pro oxid siřičitý

U zařízení na spalování plyných paliv o tepelném výkonu vyšším než 5 MW nesmí hmotnostní koncentrace oxidu siřičitého v nosném plynu překročit 35 mg/m³.

1.3.3. Emisní limit pro oxidy dusíku

U zařízení na spalování plyných paliv o tepelném výkonu vyšším než 5 MW nesmí hmotnostní koncentrace oxidů dusíku v nosném plynu po přepočtu na oxid dusičitý (NO₂) překročit 200 mg/m³.

1.3.4. Emisní limit pro oxid uhelnatý

U zařízení na spalování plyných paliv o tepelném výkonu vyšším než 5 MW nesmí hmotnostní koncentrace oxidu uhelnatého v nosném plynu překročit 100 mg/m³.

1.4. Spalování více druhů paliv

- při spalování více druhů paliv současně v jednom zařízení je emisní limit určen tím druhem paliva, jehož podíl na tepelném příkonu je největší; za zařízení je v tomto případě považován každý jednotlivý kotel,
- při spalování více druhů paliv v jednom zařízení tak, že je spalován vždy jeden druh paliva, platí emisní limit pro daný druh paliva.

2. Zařízení pro spalování odpadu

2.1. Obecné podmínky doporučené pro konstrukci a provoz zařízení pro spalování komunálního odpadu

- U všech zařízení pro spalování komunálního odpadu musí být zásobník proveden tak, aby v něm bylo trvale možné udržovat podtlak a odsávaný vzduch byl přiváděn do ohniště. Pokud je spalovací zařízení mimo provoz, musí být vzduch ze zásobníku vzduchu odváděn do výduchu, stanoveného orgánem ochrany ovzduší.
- Všechna zařízení pro spalování komunálního odpadu musí ve spalovacím prostoru za posledním přívodem vzduchu zajistit dodržení teploty nejméně 850 °C po dobu minimálně 2s, a to při obsahu kyslíku ve spalínách vyšším než 6 % objemo-

vých. V případě speciálních spalovacích zařízení, např. typu pyrolyzních pecí a jiných, budou podmínky spalování stanoveny individuálně orgány ochrany ovzduší.

- Zařízení musí být provedeno tak, aby byla zajištěna dostatečná prodleva spalovaného odpadu ve spalovacím prostoru k dokonalému vyhoření.
- Odpad je možné přivádět do ohniště postupně tehdy a v takovém množství, aby byly vždy dodrženy podmínky dle bodu b).

2.2. Emisní limity pro spalování komunálního odpadu

Emisní limity pro zařízení na spalování komunálního odpadu do výkonu 1 tuny spalovaného odpadu za hodinu včetně platí při obsahu kyslíku ve spalínách 17 %. Při výkonech vyšších než 1 tuna spalovaného odpadu za hodinu platí emisní limity pro obsah kyslíku ve spalínách 11 % v suchém plynu při tlaku 101,32 kPa a teplotě 0°C.

- U zařízení s výkonem do 1 tuny spalovaného odpadu za hodinu včetně nesmí hmotnostní koncentrace znečišťujících látek překročit hodnoty:

tuhé znečišťující látky	50 mg/m ³
oxid uhelnatý	100 mg/m ³
organické sloučeniny vyjádřené jako sumární uhlík	20 mg/m ³
chlorovodík	30 mg/m ³

- U ostatních zařízení pro spalování komunálního odpadu:

- hmotnostní koncentrace tuhých znečišťujících látek ve spalínách nesmí překročit 30 mg/m³,
- hmotnostní koncentrace oxidu uhelnatého nesmí překročit 100 mg/m³,
- hmotnostní koncentrace organických sloučenin vyjádřené jako sumární uhlík nesmí překročit 20 mg/m³,
- hmotnostní koncentrace oxidu siřičitého nesmí překročit 300 mg/m³. Není-li možné této hodnoty dosáhnout bez odsíření spalin, musí být koncentrace oxidu siřičitého omezena v nosném plynu tak, že nebude vyšší než 30 % hodnoty bez odsíření,
- hmotnostní koncentrace oxidů dusíku vyjádřené jako NO₂ nesmí překročit 350 mg/m³,
- hmotnostní koncentrace plyných sloučenin chloru uváděná jako chlorovodík nesmí překročit 30 mg/m³,
- hmotnostní koncentrace plyných sloučenin fluoru, uváděná jako fluorovodík nesmí překročit 2 mg/m³,
- úhrnná hmotnostní koncentrace kovů vyskytujících se ve spalínách v plyné, kapalně a tuhé fázi

nesmí překročit pro následující soubory prvků tyto hodnoty:

1. rtuť, thallium, kadmium	celkem 0,2 mg/m ³
2. arsen, nikl, chrom, kobalt	celkem 2,0 mg/m ³
3. olovo, měď, mangan	celkem 5,0 mg/m ³

2.3. Obecné podmínky doporučené pro konstrukci a provoz zařízení pro spalování zvláštního, zejména nebezpečného odpadu

a) U všech zařízení pro spalování zvláštního odpadu musí být zásobník tuhého odpadu proveden tak, aby v něm bylo možno trvale udržovat podtlak a odsávaný vzduch byl přiváděn do ohniště. V případě kapalných odpadů vzdušina odsávaná z místa odčerpávání a odvzdušnění nádrží musí být zavedena do spalovacího prostoru. Pokud je spalovací zařízení mimo provoz, musí být odsávaný vzduch rozptylován ve výšce stanovené orgánem ochrany ovzduší.

b) Všechna zařízení pro spalování zvláštního odpadu musí být vybavena dodatečným spalováním. Ve spalovacím prostoru za posledním přívodem vzduchu musí být udržována taková teplota, která zajišťuje termickou a oxidační destrukci všech odcházejících nebezpečných látek a která bude nejméně 900 °C po dobu 1s při obsahu kyslíku nejméně 6 %. V případě jiných spalovacích zařízení, např. typu pyrolyzních pecí, budou podmínky spalování stanoveny individuálně orgány ochrany ovzduší.

Tyto podmínky stanoví orgán ochrany ovzduší podle typu technologie.

V případě spalování zvláštního odpadu obsahujícího vysoce stabilní organické látky, např. typu polychlorovaných bifenyly (PCB), musí být ve spalovacím prostoru za posledním přívodem vzduchu udržována teplota nejméně 1200 °C při době setrvávání spalin v tomto prostoru nejméně 2s.

2.4. Emisní limity pro spalování zvláštního odpadu

Emisní limity pro zařízení pro spalování zvláštního odpadu bez ohledu na výkon platí pro obsah kyslíku ve spalinách 11 % v suchém plynu při tlaku 101,32 kPa a teplotě 0 °C.

- Hmotnostní koncentrace tuhých znečišťujících látek ve spalinách nesmí překročit 30 mg/m³.
- Hmotnostní koncentrace oxidu uhelnatého ve spalinách nesmí překročit 100 mg/m³.
- Hmotnostní koncentrace organických sloučenin vyjádřená jako sumární uhlík nesmí překročit 20 mg/m³.
- Hmotnostní koncentrace oxidu siřičitého nesmí překročit 300 mg/m³.

e) Koncentrace oxidů dusíku vyjádřených jako NO₂ nesmí překročit 500 mg/m³.

f) Koncentrace plyných sloučenin chloru vyjádřených jako chlorovodík nesmí překročit 30 mg/m³.

g) Koncentrace plyných sloučenin fluoru vyjádřených jako fluorovodík nesmí překročit 2 mg/m³.

h) Úhrnná koncentrace kovů vyskytujících se ve spalinách v plyné, kapalně a tuhé fázi nesmí překročit pro následující soubory prvků tyto hodnoty:

1. rtuť, thallium, kadmium	celkem 0,2 mg/m ³
2. arsen, nikl, chrom, kobalt	celkem 2,0 mg/m ³
3. olovo, měď, mangan	celkem 5,0 mg/m ³

2.5. Spalování odpadu v jiných zařízeních

Podmínky spalování odpadu v jiných zařízeních než spalovnách stanoví orgány ochrany ovzduší.

B) Emisní limity všeobecně platné

Všechny emisní limity v části B) této přílohy platí pro koncentrace ve vlhkém plynu** při normálních podmínkách 101,32 kPa a 0°C.

0. Emisní limity pro základní znečišťující látky

Znečišťujícími látkami v této skupině jsou:

- tuhé znečišťující látky
- oxid siřičitý
- oxidy dusíku
- oxid uhelnatý

a) Emisní limit pro tuhé znečišťující látky

Zdroje znečišťování ovzduší musí být zřizovány a provozovány tak, aby při hmotnostním toku tuhých znečišťujících látek menším než 2,5 kg/h koncentrace tuhých znečišťujících látek v nosném plynu nepřekročila hodnotu 200 mg/m³. Při hmotnostním toku tuhých znečišťujících látek vyšším než 2,5 kg/h nesmí koncentrace tuhých znečišťujících látek v nosném plynu překročit hodnotu 150 mg/m³.

b) Emisní limit pro oxid siřičitý

Zdroje znečišťování ovzduší se zřizují a provozují tak, aby při hmotnostním toku oxidu siřičitého vyšším než 20 kg/h hmotnostní koncentrace oxidu siřičitého v nosném plynu nepřekročila hodnotu 2500 mg/m³.

c) Emisní limit pro oxidy dusíku

Zdroje znečišťování ovzduší se zřizují a provozují tak, aby při hmotnostním toku oxidů dusíku vyšším než 10 kg/h hmotnostní koncentrace oxidů dusíku v nosném plynu nepřekročila hodnotu 500 mg/m³. Hodnoty hmotnostního toku a hmotnostní koncentrace oxidů dusíku se vyjadřují jako oxid dusičitý.

** – Je míněna taková vlhkost plynu, která vyplývá z procesu technologie.

Emisní limit 500 mg/m^3 se nevztahuje na tyto výrobní procesy a technologie:

- Technologické objekty obsahující stacionární zařízení ke spalování paliv o jmenovitém tepelném výkonu vyšším než 5 MW
- Hutní druhovýroba (válcovny, drátovny, kovárny)
- Výroba cementu
- Výroba vápna
- Výroba skla a sklářských výrobků, skleněná a ostatní minerální vlákna
- Výroba magnezitu a bazických žáruvzdorných materiálů.

d) Emisní limit pro oxid uhelnatý

Zdroje znečišťování ovzduší se zřizují a provozují tak, aby při hmotnostním toku oxidu uhelnatého vyšším než 5 kg/h hmotnostní koncentrace oxidu uhelnatého v nosném plynu nepřekročila hodnotu 800 mg/m^3 .

Emisní limit 800 mg/m^3 se nevztahuje na tyto výrobní procesy a technologie:

- Úprava rud železných a manganových
- Výroba oceli (konvertory, Siemens-Martinské pece, dvounístějové tandemové pece, elektrické pece, März-Böhlenovy pece)
- Výroba litiny
- Úprava rud neželezných kovů.

Imisní limity pro znečišťující látky uvedené v příloze 1.

Znečišťující látka	Vyjádřená jako	Imisní limity ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)				Obecný požadavek
		IH _r	IH _d	IH _{8h}	IH _k	
poletavý prach		60	150		500	Koncentrace IH _d a IH _k nesmí být v průběhu roku překročena ve více než 5 % případů
oxid siřičitý	SO ₂	60	150		500	Koncentrace IH _d a IH _k nesmí být v průběhu roku překročena ve více než 5 % případů
oxid siřičitý a poletavý prach	SO ₂ +p.p.		250*			
oxidy dusíku	NO ₂	80	100		200	Koncentrace IH _d a IH _k nesmí být v průběhu roku překročena ve více než 5 % případů
oxid uhelnatý	CO		5000		10 000	Koncentrace IH _d a IH _k nesmí být v průběhu roku překročena ve více než 5 % případů
ozón	O ₃			160		
olova v poletavém prachu	Pb	0,5				
kadmium v poletavém prachu		0,01				
pachové látky		nesmí být v koncentracích obtěžujících obyvatelstvo				

* – Vypočítán aritmetický součet denních průměrných koncentrací obou složek.

Vysvětlivky k tabulce uvedené v příloze č. 4

- IH_r – průměrná roční koncentrace znečišťující látky. Průměrnou koncentrací se rozumí střední hodnota koncentrace, zjištěná na stanoveném místě v časovém úseku jednoho roku jako aritmetický průměr z průměrných 24hodinových koncentrací.
- IH_d – průměrná denní koncentrace znečišťující látky. Průměrnou denní koncentrací se rozumí střední hodnota koncentrace, zjištěná na stanoveném místě v časovém úseku 24 hodin. Průměrnou denní koncentrací se rozumí též střední hodnota nejméně dvanácti rovnoměrně rozložených měření průměrných půlhodinových koncentrací v časovém úseku 24 hod (aritmetický průměr).
- IH_{8h} – průměrná osmihodinová koncentrace znečišťující látky. Průměrnou osmihodinovou koncentrací se rozumí střední hodnota koncentrace, zjištěná na stanoveném místě v časovém úseku osmi hodin.
- IH_k – průměrná půlhodinová koncentrace znečišťující látky. Průměrnou půlhodinovou koncentrací se rozumí střední hodnota koncentrace, zjištěná na stanoveném místě v časovém úseku 30 minut.

Pro výpočty výše uvedených parametrů bude stanovena metodika, kterou vydají orgány státní správy ochrany životního prostředí.

Doporučené zvláštní imisní limity pro vyhlásování regulačních stupňů

Doporučené zvláštní imisní limity se stanovují pro účely smogových varovných a regulačních systémů pro dobu nepříznivých meteorologických podmínek a zvýšeného znečištění ovzduší.

Upozornění následuje po překročení

1. Součtu průměrné 24hodinové koncentrace oxidu siřičitého s dvojnásobkem koncentrace polévatého prachu 1100 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ anebo
2. Průměrné 3hodinové koncentrace oxidu siřičitého 600 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ anebo oxidů dusíku 600 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ anebo oxidu uhelnatého 30 000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

První regulační stupeň následuje po překročení

1. Součtu průměrné 24hodinové koncentrace oxidu siřičitého s dvojnásobkem koncentrace polévatého prachu 1400 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ anebo
2. Průměrné 3hodinové koncentrace oxidu siřičitého 1200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ anebo oxidů dusíku 1000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ anebo oxidu uhelnatého 45 000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ anebo
3. Pokud po dobu 72 hodin trvají podmínky signálu pro vyhlášení upozornění

Druhý regulační stupeň následuje po překročení

1. Součtu průměrné 24hodinové koncentrace oxidu siřičitého s dvojnásobkem koncentrace polévatého prachu 1700 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ anebo
2. Průměrné 3hodinové koncentrace oxidu siřičitého 1800 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ anebo oxidů dusíku 1400 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ anebo oxidu uhelnatého 60 000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ anebo
3. Pokud po dobu 72 hodin trvají podmínky pro vyhlášení prvního regulačního stupně.

Uvedené zvláštní imisní limity jsou stanoveny pro nejhorší možné situace s tím, že je mohou ústřední orgány životního prostředí České republiky a Slovenské republiky na základě svého rozhodnutí nebo na návrh příslušného územního orgánu životního prostředí výrazně zpřísnit, případně rozšířit o zvláštní imisní limity pro další škodliviny, a to podle konkrétních podmínek v jednotlivých postižených oblastech.

Číselné hodnoty uvedené v této příloze se použijí pouze v případě, že příslušné orgány republik nestanoví hodnoty přísnější.

Oznámení

SEVT Praha oznamuje svým odběratelům, že z důvodů restituce zrušil odbytové a distribuční středisko v Praze 4 - Nuslích, Svatoslavova 7. Veškerý sortiment této provozovny - doobjednávky Sbírky zákonů a věstníků ústředních orgánů, účetní statistické výkazy, publikace a brožury vyřizuje nyní odbytové a distribuční středisko SEVT, Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, tel. (02) 53 38 41-9, fax (02) 53 10 14, telex 123518 SEVT C.

Vydavatel: Federální ministerstvo vnitra - **Redakce:** Nad štolou 3, poštovní schránka 21/SB, 170 34 Praha 7 - Holešovice, telefon (02) 37 69 71 a 37 88 77, telefax (02) 37 88 77 - **Administrace:** SEVT, s. p., Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon (02) 53 38 41-9, telefax (02) 53 10 14, 53 00 26, telex 123518 - Vychází podle potřeby - **Roční zálohované předplatné činí 480,- Kčs** a je stanoveno za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku - **Účet pro předplatné:** Komerční banka Praha 1, účet č. 19-706-011- Novinová sazba povolena poštou Praha 07, číslo 313348 BE 55 - **Tisk:** Tiskárna federálního ministerstva vnitra - Dohlédací pošta Praha 07.

Distribuce předplatitelům: SEVT, s. p., Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon 53 38 41-9, telefax 531014, 530026, telex 123518 - Požadavky na zrušení odběru a změnu počtu výtisků pro nadcházející ročník je třeba uplatnit do 15. 11. kalendářního roku. Změny adres se provádějí do 15 dnů. V písemném styku vždy uvádějte číslo vyúčtování - Požadavky na nové předplatné budou vyřízeny do 15 dnů a dodávky budou zahájeny od nejbližší částky po tomto datu - Reklamacie je třeba uplatnit písemně do 15 dnů od data rozeslání. - Jednotlivé částky lze na objednávku obdržet v odbytovém středisku SEVT, Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon 53 38 41-9, za hotové v prodejnách SEVT: Praha 2, Bruselská 2, telefon (02) 25 84 93 - Brno, Česká 14, telefon (05) 265 72 - Karlovy Vary, Sokolovská 53, telefon (017) 268 95, v prodejnách knihkupectví: Olomouc, nám. Míru 5 - Ostrava, Výškovická ul., obchodní pavilony - Ostrava, Holarova 14 - Nový Jičín, 28. října 10 - Plzeň, Admina, spol. s r. o., Škroupova 18.